

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه (۱۰) اسفند ماه ۱۳۴۶

فیرت مطالب:

صبح پنجشنبه هشتم و دهم اسفند .

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲ - ادامه مذاکره و گزارش کمیسیون بودجه راجع به متمم بودجه سال ۱۳۴۶ و ارسال راجع به متمم بودجه سال ۱۳۴۶ .
- ۳ - تصویب صورت جلسه های عصر سه شنبه و
- ۴ - ادامه مذاکره و تصویب گزارش کمیسیون بودجه راجع به متمم بودجه سال ۱۳۴۶ و ارسال بمجلس سنا .
- ۵ - تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه .

مجلس ساعت ۱۳ بعد از ظهر بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

غائبین مریض - آقایان :

بختیار بختیاربها - اخلاقی - آرسنجانی - اصولی - پرویزی - قاضی زاده - دکتر متین - دکتر یگانگی - پردلی .

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
 (بشرح زیر قرائت شد)

۲ - ادامه مذاکره در گزارش کمیسیون بودجه

غائبین با اجازه - آقایان :

راجع به متمم بودجه سال ۱۳۴۶

رئیس - ماده واحده متمم بودجه سال ۴۶ مطرح است نظری نیست ؟ آقای مرتضوی تشریف بیاورید .

معزی - حق شناس - دکتر رضوانی - غلام نیاکان - دکتر سعید حکمت - دکتر وفا - محمد ولی قراچورلو - دکتر طالع - مهندس قادر پناه - مهرزاد - مهندس عدل - مهندس اسدی سمیع - حی - مهندس عطائی - مصطفوی نائینی - مافی .

مرتضوی - بنده قبل از این که در باره گزارش کمیسیون بودجه مطلبی را بعرض نمایندگان محترم برسانم موظف هستم نهایت تأسف و تأثر اعضای کمیسیون بودجه را بمناسبت درگذشت همکار عزیزمان مرحوم دکتر هما یون معتمدوزیری اینجا اعلام بکنم ، ایشان سمت منخبیر کمیسیون بودجه را داشتند (نمایندگان - خدا رحمت کند) هنگام صحبت در کلیات که از

غائبین بی اجازه - آقایان :

دکتر مهندس بهبودی - موقر .

طرف نمایندگان معترم اقلیت بعنوان مخالف صحبت شد و بیاناتی هم از طرف نمایندگان اکثریت بعنوان موافق گزارش کمیسیون بودجه عنوان گردید بنده باستی عرض کنم که برخلاف آنچه که عنوان شد تا آنجائی که در محدوده وظایف کمیسیون بودجه هست این کمیسیون وظایف خودش را بر اساس آئین نامه مجلس و با کمال دقت و مراقبت انجام میدهد و در همین تبصره هائی که با همین شدت و وحدت به آنها حمله شد و ملاحظه فرمودید که بعد از توضیحاتی که جناب آقای وزیر دارائی دادند انتقاد کننده خودش با اظهار تشکر تسلیم شد، همین مذاکرات و بحث ها و جوابها در کمیسیون بودجه مطرح میشود که بالطبع نمایندگان آن که در کمیسیون بودجه عضویت دارند بعد از تعاطی افکار و بحث بسیار به آن صحنه میگذرانند و بعنوان مصوب کمیسیون بودجه برای تصویب نهائی تقدیم مجلس میکنند و بنا بر این ایراد گرفتن به کمیسیون بودجه که چرا شما فلان تبصره را تصویب کردید و یا فلان تبصره به این شکل تصویب گردیده به عقیده بنده یک اعتراض ناواردی است برای اینکه همانطوریکه منتقد حق دارد اعتراض کند، کمیسیون بودجه و اعضای آن هم در حدود وظیفه ای که دارند نسبت به اخذ تصمیم و تصویب مسائلی که در کمیسیون مطرح میشود لافل مجباز هستند همانطوریکه ملاحظه فرمودید این مقرر بودجه حاکی از یک اضافه در آمدی است و کمیسیون بودجه نه تنها دولت را میبورد شامت قرار نمیدهد که چرا اضافه در آمد پیدا کردی برای اینکه بنده ضمن صحبت هائی که شد استنباط کردم که نقص دولت و ذنب لا یغفرش این بوده است که چرا اضافه در آمد پیدا کرده ای و وزیر نامه هائی که تنظیم شده بود شما اضافه در آمد پیدا کرده ای و بهتر توانسته ای این برنامه ها را گسترش بدهی، برعکس بنده عقیده دارم نه بعنوان مسئول کمیسیون بودجه نه بعنوان عضو کمیسیون بودجه نه بعنوان نماینده مجلس شورای ملی فقط بعنوان یک فرد از ملت ایران که حق دارد نسبت بمسائل مملکتش توجه داشته باشد بسیار خوشوقت برای اینکه چنین متمم بودجه ای گویای سهم طلب است مطلب اول اینست که دولت وظیفه خودش را در وصول درآمدهائی که از منابع قانونی دارد آنچنان با دقت انجام داده است که با وجود اینکه پیش بینی های در آمد در سال ۴۶ بمراتب پیش از ۴۵ بوده و این منابع عوض نشده

توانسته است يك درآمد بیشتری کسب بکنند دوم این است ماکه در آستانه تصویب بودجه سال ۴۷ هستیم به این ترتیب میتوانیم احساس اعتماد کنیم که ارقام پیش بینی شده از طرف دولت تا چه حد محافظه کارانه تهیه میشود و این بودجه ای که بمجلس داده میشود بودجه ایست که ما میتوانیم با کمال اطمینان روی آن حساب کنیم و میدانیم این مصارف و هزینه هائی که در برابر این درآمدها پیش بینی شده و مصرفهای در آمد هاست که چرخ مملکت را میچرخاند با کمال اعتماد انجام خواهد شد، نکته سومی که بعقیده بنده این بودجه گویای آن هست علاوه بر اینکه توانسته است خوب انجام بدهد علاوه بر اینکه توانسته است ارقام صحیحی را بعنوان پیش بینی درآمدها در بودجه بگنجانند در ضمن گویای آن است و نشان آن است که رشد اقتصادی مملکت ترقی کرده برای اینکه وقتی منابع ثابت باشد و مقررات وصول درآمدها هم ثابت بود ولی در آمد تغییر کرد و بالارفت پس يك عامل دیگر در اینجا تغییر کرده و آن در آمد علامت رشد اقتصادی مملکت است یعنی وقتی که دولت اضافه در آمدی مبلغ پنج میلیارد به مجلس اعلام می کند نشانه آنست که ۱۱٪ رشد اقتصادی حقیقت دارد و وجود دارد و باین سه دلیل است که کمیسیون بودجه از دریافت يك چنین لواجی خوشوقت تر است، در مورد تبصره هائی که در ضمن لایحه بودجه عنوان شد و به تصویب رسیده است انتقاداتی بعمل آمده فکرمی کنم که جناب آقای وزیر دارائی توضیحات کافی و وافیه دادند البته در موقع طرح تبصره هام اگر اشکالی پیش آمد یا خود بنده توضیح خواهم داد یا نماینده محترم دولت که اینجا تشریف دارند توضیح خواهند داد منظور بنده از این مذاکرات و این عرایض این بود که عرض کنم با تصدیق و تأیید حتی نمایندگان اقلیت که در کمیسیون بودجه تشریف دارند ما هیچ وقت بدون وجود اکثریت رأی نگرفته ایم (صحیح است) این يك تهمت ناروائی است اگر بخواهند به کمیسیون های مجلس بزنند یا حداقل به کمیسویی که بنده مسئول اداره آن هستم، بنده هیچوقت اجازه ندادم که در کمیسیون بودجه رأی گرفته شود که اکثریت قانونی در کمیسیون بودجه حضور نداشته باشد و شاهد بنده اعضای اقلیت هستند که در کمیسیونها هستند

مهندس صائبی - در همه کمیسیونهای مجلس اینطور است

مهندس ارفع - در همه کمیسیونهای مجلس همینطور است و تا اکثریت نباشد رأی گرفته نمیشود.

رئیس - نظر دیگری در ماده واحده نیست؟ آقای دکتر علی فرمائید.

دکتر عاملی - من هم خیلی خوشحال هستم از اینکه دولت ضمن سال گذشته توانسته است ۱۶ میلیارد و ۶۶۴ میلیون و کسری را که البته بعنوان پس انداز در بودجه منظور کرده بودند تأمین بکند و علاوه بر آن آنچه را که اعتبار متمم بودجه است و آنچه را که بعنوان اضافه اعتبار از اضافه در آمد پیشنهاد شده بود در مجلس مطرح شده است و این بطور کلی همانطور که بعنوان کردند در حدود پنج میلیارد نسبت به آنچه که پیش بینی شده بود اضافه شده خواستم این توضیح را بفرمائید این اضافه از چه فصولی از در آمد بوده و در چه فصولی این افزایش پیدا شده و آیا این افزایش ناشی از صرفه جوئی هائی که در هزینه بود بدست آمده یا افزایشی در در آمد بوده و بفرمائید چه در آمدی افزایش یافته و همچنین در مورد صرفه جوئی در هزینه هائی هم که مورد داشته است بفرمائید در چه فصولی این صرفه جوئی میسر بوده سؤال دیگر که میخواستم اطلاع بدهم این است که آیا تبصره های این متمم بودجه جداگانه شکل ماده هائی مطرح میشود یا تمام نظراتی که هست در همین هنگام طرح ماده واحده مطرح میشود.

رئیس - آقای دکتر تبصره ها جدا جدا مطرح نمیشود پیشنهاداتی که مربوط به تبصره ها باشد مطرح میشود فعلا ماده واحده مطرح است اگر راجع به تبصره ها نظری داشته باشید بعنوان پیشنهاد مرحمت بفرمائید.

دکتر عاملی - البته راجع به تبصره ها پیشنهاد هست و همینطور نظریاتی هم هست که در مورد موضوع گیرنده رادیو گنوارشی از ۵۰ تا ۱۵۰ ریال دلایلی در اینجا ارائه داده شد که این مالیات صحیح نمیتواند باشد البته در این مورد پیشنهادی تقدیم خواهد شد در موارد دیگری هم نسبت به تبصره ها نظریاتی هست که آنرا اجازه میخواهم یکی از دوستان دیگر عرض برسانند، خواهش میکنم در مورد این سؤال توجه بفرمائید عرض دیگری ندارم.

رئیس - آقای دکتر کلطم زاده بفرمائید.

دکتر کاظم زاده (معاون نخست وزیر) - با اجازه جناب آقای رئیس به استحضارتان میرسانم که بطور کلی این با صد خوردده ای هیلین تومان که امسال برای متمم آمده در اثر دوامر بوده است یکی اضافه وصولی هائیکه در چهار بخش در آمد ها بدست آمده، بخش مالیات های مستقیم و غیر مستقیم و انحصارات و دستگاه های انتفاعی و متفرقه در آمد اینکده همانطور که فرمودید در اثر صرفه جوئی، نسبت به صرفه جوئی به استحضارتان میرسانم همانطور که قانون مکلف کرده بود از طریق تخصیص دولت مکلف شد در انموردی که مکلف به صرفه جوئی بود صرفه جوئی را انجام بدهد در مورد در آمد مخصوصاً در مورد فصل اول بخش اول درآمدها درآمدهای مستقیم درآمدهائی که به تفصیل کدها و شماره های مختلفی دارد در بودجه افزایش پیدا کرده و اگر نماینده محترم میل داشته باشند که به اجزاء عرض کنم که هر يك از این کدها چقدر افزایش پیدا کرده است احتیاج به بررسی بیشتری دارد که حضورشان عرض کنم، ولی بطور کلی عرض میکنم که درآمدهای مادر اثر اینکده قدرت وصولی ما بیشتر شده مخصوصاً باین قانون جدید مالیات بر در آمد که در اول سال پیش بینی اثرات اجرائی این قانون روشن میشود و در ضمن عمل روشن شد درآمدها افزایش پیدا کرد مضافاً به اینکه در آمد های گمرک و نفت چنانکه اطلاع دارید و بدلا بلی که مستحضر هستید امسال افزایش پیدا کرده است، عرض دیگری ندارم.

رئیس - نظر دیگری در ماده واحده نیست؟ آقای پزشکپور بفرمائید.

پزشکپور - اینجا چند قسمت است که عرض میکنم در يك مورد بخصوص مستلزم این هست که يك توضیحاتی از طرف نماینده دولت داده شود، ابتدا در خصوص تبصره ۶ است در تبصره شش چنین آورده شده.

تبصره ۶ - اجازه داده میشود آن قسمت از مطالبات وزارت دارائی بابت اصل مالیات حقوق سالهای ۱۳۳۷ لغایت ۱۳۴۵ کارکنان دبیرستان البرز و دانشگاه ملی ایران و دانشگاه پهلوی و شرکت برق منطقه ای تهران و سازمان آب تهران و سازمان مستقل چاپخانه دولتی و کارخانه شیر باستوریزه و سازمان مهندسی خلیج و شرکت سهامی گل معادن و ذوب فلزات را که وصول نشده جمعاً و خرجاً از محل در آمد عمومی

سال ۱۳۴۶ واریز نمایند و از مطالبه جرائم زبان دیر کرد مالیات های مذکور صرف نظر گردد.

این تبصره ۶ بنظر من باخود، تمام آن آثار نامناسب از آن طرز کار مؤسسات دولتی را بخصوص آن قبیل مؤسسات را که با اصرار و ابرام مجوزی برای مستثنی شدن آنها از مقررات و آئین نامه های دولتی اخذ میکنند در بردارد و وقتی يك نوع عدول و انصراف از نظامات و مقررات مالی را که نسبت به اشخاص طبیعی از نظر قانونی نسبت به اشخاص حقوقی هم متضمن يك سلسله مجازاتها و کيفر هائی است در بردارد اولاً در این تبصره شش بطور کلی میخواهند مجوزی بگیرند از برای اینکه از مالیاتهای که دریافت نشده بطور کلی چشم پوشی بشود، مبلغ و میزان این وجوه را هم تعیین نکرده اند که این چه مبلغ هست این مالیات هائی که میگویند این سازمانها پرداخت نکرده اند و بموجب تبصره ۶ میخواهند رأی مجلس شورای ملی را بگیرند از برای اینکه این مالیاتهای وصول نشده جمعاً و خرجاً از محل درآمد سال ۴۶ واریز بشود این چه مبلغ هست آیا ده هزار تومان است آیا یکصد هزار تومان است آیا دو میلیون دو تومان است، چه مبلغ هست و بدیهی است هرگز چنین تبصره ای با این کیفیت اگر هم متضمن مسئله دیگری بود نمیتوانست در پیشگاه مجلس شورای ملی مطرح باشد که رقم مشخصی را با خودش نداشته باشد و نمایندگان مجلس ندانند به چه مبلغی و رقمی باید رأی بدهند یا رأی ندهند و من تعجب میکنم که چطور این موضوع در کمیسیون بودجه مورد توجه قرار نگرفته و اگر مورد توجه قرار گرفته بچه کیفیت بحث و بررسی شده، مسئله دوم این است که این مالیاتها بموجب مقررات قانون هم پرداختش الزامی بوده از طرف مالیات دهنده و هم پرداختش از طرف سازمان وصول کننده بخزانة دولت الزام آور بوده است، یعنی هرگاه سوای هر يك از این موارد اقدام شده است یا اقدام بشود، جرم است، جرم است، جرم است و قابل تعقیب، کسیکه مالیات باید بدهد میبایست مالیاتش را بپردازد و مهمتر از آن سازمانیکه موظف بوده این مالیات را بگیرد باید این مالیات را بخزانة دولت تحویل میداده و شگفتی این است که با يك چنین تبصره ای يك چنین اقدامات خلاف قانون را بخواهند صحت بگذارند و بعد در

ضمن لایحه متمم بودجه سال ۴۶ اقدامات خلاف قانون این سازمانها را بخواهند با رأی مجلس شورای ملی توجیه کنند و بصورت قانون دریاورند بنظر من این تبصره ۶ از این نظر از مهمترین مواد این لایحه هست، یعنی دولت با این لایحه که تقدیم کرده است بطور آشکارا اعلام میکند قوه مقننه مجلس شورای ملی، ملت ایران، بدانید این سازمانها ۹ سال است مالیات کارمندان خودشان زاندا داده اند، ۹ سال است از اجرای قانون سرپیچی کرده اند و ۹ سال است که از مقررات مالی و نظامات مالی مملکت تبعیت نکرده اند و حالا از محل درآمد سال ۴۶ اجازه بدهید که این قصور مالی و سرکشی اینها را نسبت بمقررات و موازین مالی ما تأمین بکنیم، بنظر من بطور قطع با این گزارش من این را بعنوان يك نوع گزارش از طرف دولت میشناسم این گزارشی است که از طرف دولت به مجلس شورای ملی داده، اینجا مبلغ را تعیین نکرده و بطور قطع باید با این گزارش صورت اسامی این متصدیان این مسئولینی که چنین تخلفاتی از موازین قانونی مملکت کرده اند آن کسانی که ۹ سال تمام با مالیات را نگرفته اند یا گرفته اند و تحویل خزانة مملکت نداده اند صورت اسامی چنین کسانی باید بمجلس شورای ملی داده میشد و این عرایضی که من الان عرض میکنم جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی بعنوان سؤال است از طرف گروه پارلمانی بان ایرانست از دولت که ارقام این مالیاتها چه هست مسئولین عدم وصول این مالیاتها چه کسانی هستند و یا مسئولینی که این مبالغ را گرفته اند بصندوق خزانة دولت تحویل نداده اند چه کسانی هستند سؤال ما این هست که این مسئولین آیا بهنگامیکه دولت متوجه شد این ها وظایف خودشان را انجام نداده اند از کار برکنار شدند یا خیر؟ آیا بموجب مقررات قانونی تحت تعقیب قرار گرفتند یا خیر؟ و آیا همچنان در پستها و مقامات خود باقی مانده اند؟ به این سؤالات دولت باید پاسخ بدهد و تا به چنین سئوالاتی پاسخ ندهد چنین تبصره ای با این کیفیت در پیشگاه مجلس شورای ملی نمیتواند مورد رسیدگی قرار بگیرد بخصوص اینکه سازمانها را ملاحظه فرمائید که کدام سازمانها هستند دانشگاه ملی، دانشگاه پهلوی، شرکت برق منطقه ای، تهران، سازمان آب تهران، کارخانه شیر پاستوریزه، سازمان مهندسی خلیج شرکت، سهامی

مدن و ذوب فلزات این تبصره ۶ آقایان شکست و نارسانی بنیستی را که ما مدام نسبت بان اشاره میکردیم نشان داد این سیستم و این روش که مدام میکوشند سازمانهای دولتی را بصورت شرکت های بازرگانی در بیاورند با این تبصره ای که خود دولت جزو لایحه متمم بودجه آورده نشان داد که این سازمانها حتی مالیاتی که از کارمندان خودشان وصول میکنند بخزانة دولت بر نمیگردانند یعنی نه تنها مرتکب عمل خلاف میشوند بلکه مرتکب جرم میشوند این نشان میدهد که این عدول از مقررات و آئین نامه های مالی کشور چگونه سبب سرکشی ایجاد خودگامگی در کار این سازمانها میشود من تعجب میکنم شنیدم بحثی که در کمیسیون بودجه شده است به چند کیفیت عنوان شده اولاً گفته اند برخی از این کسانی هستند که فوت شده اند چون فوت شده اند دیگر مالیاتی نمیشود از آنها وصول کرد ولی آیا تمامی این مبلغی که برای ما مشخص نکرده اند و بطور قطع آنقدر زیاد بود که بجا بکرده است تبصره مخصوصی برای آن بیاورند مربوط بود مالیات کسانی که فوت شدگان نپرداخته اند؟ بطور قطع چنین نیست و تنها ارائه صورت ریز این مالیات کارمندان مورد بحث است که این موضوع را دقیقاً روشن خواهد کرد بنابراین در مورد تبصره ۶ ضروری است که صورت ریز این رقم و اینکه در چه تاریخ پرداخت نشده و بجهت دلیل پرداخت نشده چطور ممکن است اگر کارمندی بوده است مشغول بکار بوده حقوق میگرفته مدام اشتغال داشته در کار خودش در آن مؤسسه، چطور ممکن است مالیات او را نگیرند چون بطور معمول میدانیم مالیات او را کسر میکرداشتند و اگر هم گرفته شده است چطور این مالیات را پرداخت نکرده اند خاصه اینکه چه مؤسسه ای؟ این دانشگاه ملی بخصوص در آن نوبتی که می بینم ذکر شده است از آن مؤسسه ای بود که بلاشب بیشترین و هنگفت ترین شهریه را از فرزندان این مملکت میگرفت ارقام سرسام آور میگرفت و برای اینکه هر دانشجو را در کلاسهای متعدد نگاهدارند برای اینکه پولهای هنگفتی را که میگرفتند حقوقهای کزاف میباشند بدهند برای دانشکده پزشکی درس صرف و نحو بگری میگذاشتند و دانشجویان را مرود میکردند چون نمیتوانستند پول را صرف ایجاد تأسیسات لازم، ایجاد وسایل

لازم بکنند در نتیجه باید آنها را در کلاسهای متعدد نگاه میداشتند ارقامی که از درآمد ناچیز خانواده های این مملکت که مشتاق این بودند که فرزندان آنها تحصیل کنند فرزندان آنها تحصیلات عالی پیدا کنند بصندوق دانشگاه ملی سرازیر شده بود در نوع خودش در تاریخ آموزش مملکت بی سابقه است تازه ما مواجه میشویم با اینکه چنین دانشگاهی مالیات کارمندان را نپرداخته من اطلاع دارم چنین شنیدم که تمامی مالیات را گرفته اند ولی بخزانة دولت نداده اند (صحیح است) چه تدبیری نسبت بدان موضوع صورت گرفته و گزارش نسبت بدان مورد داده اند (دکتر قهرمان - صحیح نیست نگرفته اند) نگرفته اند؟ اینهم تخلف بود جرم بود آنها قابل تعقیب بود چرا اقدام نکرده اند صحبت از این است صبح امروز بخصوص آقای دکتر دادفر در این باره صحبت کردند که این لایحه متمم بودجه لایحه ای است برای دفاع از توده های مردم لایحه ای است برای دفاع از اکثریت مظلوم ولی اینطور نیست با تبصره ۶ ما مسئولیت های جزائی و حقوقی کسانی که در يك امر مهم شرکت داشته اند منتفی می کنیم من تصور میکنم که در نوع خودش چنین لایحه ای به پارلمان کمتر آمده باشد که خود تبصره متضمن وقوع تخلفاتی است آشکارا متضمن وقوع جرائمی است آشکارا متضمن وقوع تسامحی است حداقل، اما نتیجه این تبصره این است که آنوقت چنین اقدامی را میخواهیم بی اثر و غیر قابل تعقیب اعلام بکنیم این عبارتست از حمایت از يك عده آنهائی که بهشان میگویند متنفذ (دکتر دادفر - بجهت دلیل آقا، آنها همه شان دستگاههای دولتی است مگر به جیب شخصی رفته است؟) چون پرداخت نشده این تبصره اینرا دلالت دارد (خواجہ نوری - این سابقه دارد حالا توضیح میدهند روشن میشود) سابقه هم توجیه نمیکند (معیری - مدارك مثبت دارند که جناب عالی را قانع خواهند کرد) امیدوارم توضیح بدهند مدارك مستدل واقع کننده ای باشد ما هم توضیحات و مدارك قانع کننده را می پذیریم و الا آقای رئیس کمیسیون بودجه صحبت کردند نماینده دولت مذاکره کردند آقای وزیر اداری توضیحات مبسوطه دادند من مدام در انتظار بودم که در باره این مهمترین قسمت یعنی تبصره ۶ توضیحاتی داده بشود

توضیحاتی نشنیدیم اگر توضیحاتی دادند که قانع کننده بود مستدل بود ما خواهیم پذیرفت عناد و لجاج نداریم ولی اگر توضیحات قانع کننده نبود اگر توضیحات من باب این بود که فقط يك توضیحاتی بخواهند بدهند و حداقل يك تخلفات اداری را ندیده بگیرند آنوقت ما نمیتوانیم بپذیریم و مجلس شورای ملی هم نمیبایست که بپذیرد موضوع دیگر که مربوط میشود به تبصره ۲۶ و توضیحی لازم دارد زیرا در این خصوص هم گذشته از آنکه نظر ما یعنی گروه پارلمانی بان ایرانیست نظر بر حذف این تبصره بود و پیشنهادی تقدیم خواهیم کرد بصورت تبصره الخافی این مسئلهای است که همکاران گرامی باید توجه و عنایت بفرمایند و بی شک توجه میفرمایند و آن این است که وقتی بای بحث يك مسائل اصولی و کلی در بین است بای بحث از قوانین در پیش است دیگر واقعا مطلقاً تعصب اقلیت و اکثریت نمیبایست وجود داشته باشد مجلس شورای ملی مجلس مقننه است مجلس قضاوت نگذاری است شأن این مجلس قانگذاری این است که خود او حدود و مرزهای قیو این را محترم بشمارد این يك زمینهای است این بحث را آقای دکتر دادفر اکثریت میآموزد شما خواهش میکنم سخنان من را در باره بر نلعم چهارم ملاحظه بفرمائید تا ملاحظه بفرمائید چقدر مذاکرات بین شورویین وجود دارد (دکتر دادفر - اما همیشه از طرف گروه بان ایرانیست است) (دکتر عاملی - حالا که شما میفرمائید بنا بر این آقایان عنایت بفرمایند و خانم ها، يك ضرب المثلی است این ضرب المثلا قرنها و سالها است در مملکت ما میگویند که احترام امامزاده را کی نگاه میدارد متولی امامزاده این را بیپوده نگفته اند این ضرب المثل با هر علم با هر دانش و منطقی در هر شرایطی تطبیق میکنند این مجلس مقننه است مجلس است که وضع قانون میکند یعنی مجلسی است که بر این اساس برای منشی بسا توجه به احتیاطی که جناب عباس میرزائی خواهند کرد بر این برنسیب کارش استوار است آنچه که مصوبه من که قوه مقننه هستیم آن محترم است و نازمانی که این تصمیم این قانون این تصمیم قوه مقننه لغو نشده این بقوت خود باقی است و باید اجرا بشود و من بسیار متأسف شدم از اینکه دیدم دوست عزیز و همکار بسیار گرامی من آقای دکتر دادفر صبح در اینجا باین کیفیت متذکر شدند

چندین بار که قانون دیوان محاسبات قانون کهنه ای است قانون دیوان محاسبات قانون عقب مانده ای است پس باین دلیل مفاد آن نباید اجرا بشود ولی آقای دکتر دادفر بپرخال قانون دیوان محاسبات بخصوص مهمتر از دیگر قوانین ما است چرا مهمتر از دیگر قوانین ما است؟ زیرا با خودش مفاد چند اصل مهم از قانون اساسی را در ذریه قانون دیوان محاسبات با خود نحوه اعمال نظارت قوه مقننه در مسائل مالی مملکت را دارد زیرا بموجب قانون محاسبات است که مجلس شورای ملی اعضای دیوان محاسبات را انتخاب میکند و این دادگاه عالی مالی را بر میگزیند و این دادگاه عالی مالی نمائند قوه مقننه برای اعمال حق نظارت مجلس شورای ملی در امور مالی مملکت میشود بنا بر این نا وقتی که این قانون لغو نشد نا وقتی که همین قوه مقننه نشیند و بجای آن قانون و نظامات دیگری را ابراز نکند این قانون مقدس است اعمال و اجرای اصول این قانون ضروری است حرف و سخن ما این است نکته بسیار خوبی را مثل اینکه جناب فرهاد پور فرمودند شما ملاحظه بفرمائید واقعا باید درس آموخت از رهبر مملکت از آن مقامی که بموجب قوانین ما یکی از مراجع است قانون است یعنی باید درس آموخت از شاهنشاهی ایشان مهمترین انقلابی ترین اصول مورد نظر خودشان را هنگامی اجرا میکنند که لباس قانون بپوشد هنگامی اجرا میکنند بر کرسی قانون بنشینند (صحیح است) این آموزنده است پس این باید راهنمای تمام دستگاهها و همه مقامات باشد و واقعا باید ملت ایران هر نوع فرمان شاهنشاه را از جان و دل نمی پذیرد (نمائندگان - صد در صد) صد در صد میپذیرد اما با وجود این دیدیم همواره سعی شاهنشاه این بود که آنچه را که به صلاح است تشخیص میدادند و میدهند آن قوانین خود را که قوانین نژاد ایرانی و تاریخ ایران است در لباس قانون قرار بدهند و در لباس قانون به ملت ایران عرضه بشود این جهت منطقی دارد یعنی وقتی ما اصول و ضوابط را محترم شمردیم وقتی که قوانین را محترم شمردیم آنوقت است که جامعه ما نظم لازم را پیدا میکند پس بحثی که ما مدتی است داریم من خوشبختانه دیدم توضیحاتی که آقای وزیر دارائی داده ایشان به این مسأله توجه داشتند ولی عجیب است که نماینده مردم به این مسأله توجه ندارند (اسعدی - وزیر دارائی آه

حسابی است) (عباس میرزائی - نماینده مجلس هم آدم حسابی است) ایشان توضیح دادند که مشغول هستیم بررسی میکنیم متوجه این نکته هستیم و لایحه لازم را خواهیم داد ولی تمام سخن ما يك چیز است آقایان اینکه مدت ها است در این باره صحبت میشود امروز هم در این لایحه ای که تقدیم شده است این مسأله مطرح است و آن این است که قبل از اینکه لایحه فلان مؤسسه ای را که با سرمایه دولت اداره میشود بپذیرد شما اول بنشینید و مهمترین لایحه را که مربوط است به امور مالی مملکت تنظیم کنید و بعد بیاورید حرف ما این است ما میگوئیم اگر دولت معتقد است که اینقدر ضرورت و فوریت ندارد پس بگذارید طبق همان اصول کلی که در دیوان محاسبات هست اعمال بشود میبینید بنده هم این را قبول دارم ما هم معتقدیم که تغییراتی باید در مقررات این قانون داده بشود ما هم معتقدیم که هیچ قانونی نمیتواند برای همیشه بی نیاز کننده جامعه ای باشد ولی این عقیده را داریم که تا وقتی آن قانون لغو نشده آن قانون بقوت و احترام خود باقی است و در موردی که احساس شد تغییری داده بشود از مجرای درست خودش باید آن تغییرات لازم بوجود بیاید غالباً متذکر میشوند که جز آن هم نشده است زیرا الواحی که میآید این لواحق هر يك در مورد خاصی مجبوری را برای مستثنی شدن آن سازمان دولتی به آن مؤسسه ای که با سرمایه دولت اداره میشود از قوانین مالی و دیوان محاسبات میگیرد آن مجوزها را من عرض میکنم این درست همان نقطه ایست که برای ما غم انگیز است که مجلس شورای ملی چنین تصمیماتی بگیرد برای ما غم انگیز است که مجلس شورای ملی با آرای خودش از حقوقی که قانون اساسی، حقوقی که ملت ایران به او داده برای اعمال نظارت مستقیم در امور مالی چشم پوشد درست است که میفرمائید رأی میدهند ولی گله ما بحث ما با رأی آنچنانی است که نباید چنین رأی داده بشود البته رأی میدهند اکثریت هم هست بعد هم این لواحق میگذرد ولی این درست نیست مجلس شورای ملی اگر یکی دو بار يك چنین مواردی را نپذیرد دولت خود دچار خواهد شد که هر چه زودتر لایحه لازم را تنظیم کند و بیاورد چرا لایحه تنظیم نمیشود که باید برای این که میبینند بیاورد نیست هر وقت در هر موردی که خواستند در آن لایحه

مخصوص مجوزش را از مجلس میگیرند بنا بر این این درست نیست، علی ایحال در این تبصره ۲۶ که قائل يك کلیت زیادتری شده مثل اینکه نظر این بوده است که هم خیال دولت وهم خیال مجلس شورای ملی را از این حیث برای همیشه آسوده کنند که بطور کلی هر نوع سرمایه گذاری بنحوی که در آن تبصره ۲۶ مندرج است خود بخود مستثنی از امور و اصول و ضوابط مخصوص بخود باشد و این دیگر يك امر خیلی بعید و غریبی است زیرا شما الان نمیدانید آن موارد چه هست من یادم هست موقعی که لایحه آموزش عالی اینجا مطرح بود فریاد و فغان ما این بود که شما در مورد صندوق توسعه کشاورزی می گفتید که این بانک است این مؤسسه تجاری است ولی دیگر در مورد وزارت آموزش و پرورش پیش بینی نکنید که هر نوع مؤسسه سازمانی که آن وزارتخانه تشکیل داد مستثنی باشد از مقررات سازمانها و مؤسساتیکه ما نمیدانم چه چیزهایی هستند حالا با يك تبصره ای مواجه هستیم که هر نوع سازمانیکه از این قبیل تشکیل دادند مستثنی از این مقررات و موازین باشد نمیدانم آیا جایز است آیا با يك نماینده مجلس کسیکه بعنوان نماینده ملت روی این ضد ملی نشسته است و قانون اساسی برابر او هست مقررات کلی مملکت برابر آن هست طرز کار رهبر مملکت ما شاهنشاه ما راهنمای کارهای او هست آیا میتواند خودش را قانع بکند از برای اینکه يك چنین اجازای بدولت بدهد از يك حق مسلم خودش چشم پوشد و دست سازمانهای دولتی را بطور مطلق برای انجام این امور باز بگذارد سخن ما این است سخن دیگری نیست شما ملاحظه فرمودید صبح که جناب آقای نخست وزیر اینجا مسائلی را گفتند آن مسائلی که واقعا مربوط به اصول حاکمیت ماست آن مسائلی که مربوط به وحدت ملی ماست آن مسائلی که مربوط به سیاست ملی ماست دیدید گرمترین سخن ها برای تأیید از يك چنین سیاستی از سینه های افراد اقلیت بیرون آمد. این را ملاحظه فرمودید پس در این موارد و در موارد دیگر اگر بحثی هست اگر سخنی هست این را فوری تقسیم بندی نکنید که چون نماینده اقلیت این بحث و این مسئله را میگویند پس بخاطر این است که یا میخواهد از روح می مردم که انتقاد را بیشتر دوست دارند استفاده کنند یا میخواهند

چوب لای چرخ دولت بگذارند خیر هیچک از اینها نیست بلکه يك مسائل کلی است يك مسائلی است که شما واقعاً فکر فرمائید اینجا که من استادم و در مقابلتان صحبت میکنم بعنوان يك نماینده بان ایرانست صحبت میکنم شما اینطور فکر فرمائید شما فکر کنید که نماینده دارد صحبت میکند نماینده محض نماینده مطلق و خود شما هم همینطور فکر کنید يك نماینده محض يك نماینده مطلق در این شرایط و وضع است که من بخصوص نسبت به این تبصره ۲۶ من واقعاً تمام مسئولیتی را که بخاتمها و آقایان احساس میکنند به باری و کمک می طلبم و به عقیده من این نفع دولت است چون آقای وزیر دارائی گفتند که ما مشغول بررسی هستیم اگر مجلس شورای ملی نشان بدهد که این تبصره را نمیپذیرد و به اصول کلی نظم مالی مملکت معتقد است آنوقت این کوشش دولت برای تهیه لایحه بیشتر خواهد شد و مسلماً این لایحه را سریعتر ببینگاه مجلس شورای ملی خواهد آورد اما اگر این تبصره تأیید و تصویب بشود آنچه را که آقایان نیازشان بوده و فکر میکردند برای رفع آن نیاز باید آن تبصره را بیاورند تأمین شده و دیگر حدش تعیین شده است با آن کوشش و تلاش روبرو نشویم که هر چه زودتر این لایحه را بیاورند بمجلس شورای ملی ما بر این آنهم مطلب دیگری بود که خواستم عرض بکنم علی الاحوال پیشنهادی که تقدیم خواهیم کرد اولاً این تبصره را عقیده دارم حذف بشود بعد هم پیشنهادی است که تقدیم خواهیم کرد که دولت مکلف است در ظرف موعده معین قانون مالی جدید را نسبت بمعاملات کلیه سازمانها و مؤسسات دولتی بمجلس شورای ملی تقدیم بکند همد آنجا کوشش کنند در تنظیم لایحه بدیهی است وقتی لایحه آمد اینجا متناسب با احتیاجات کنونی و متناسب با توسعه اقتصادی مملکت و متناسب با احتیاجاتی که هست ما هم توجه خواهیم کرد که يك لایحه ای که با خودش نظم مالی مملکت را داشته باشد و بعد از اینکه قانون از قوه مقننه گذشت جایگزین قانون دیوان محاسبات بشود تصویب خواهیم کرد و رفع این مشکلات خواهد شد اینها عرایضی بود که میخواستم بعرض همکاران محترم برسانم در خصوص تبصره ۶ هم البته در انتظار توضیحات نماینده دولت هستیم همانطور که در آغاز مطالبم عرض کردم.

۳ - تصویب صورت جلسه های عصر سه شنبه و صبح پنجشنبه هشتم و دهم اسفند

رئیس - صورت مذاکرات عصر روز سه شنبه و جلسه اول امروز حضور خانمها و آقایان توزیع شده است نسبت به این صورت جلسه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه های عصر سه شنبه و صبح امروز تصویب میشود.

۴ - ادامه مذاکره و تصویب گزارش کمیسیون بودجه راجع به متمم بودجه سال ۱۳۴۶ و ارسال به مجلس سنا

رئیس - آقای دکتر کاظم زاده توضیحی دارید بفرمائید.
دکتر کاظم زاده (معاون نخست وزیر) - جناب آقای رئیس نمایندگان محترم بنده سابقه و تجربه بحث و سخنرانی را در این مجلس مقدس ندارم استنباطم این بود که نمی شود عربی گفت و نمی شود انگلیسی گفت اما شروع عرایض را بدایه ای از قرآن عرض می کنم و بعد هم يك جمله انگلیسی (عباس میرزائی - انگلیسی را نفرمائید) هل يستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون؟ دوم اینکه با این حرارتی که صحبت میشود در اینجا به نحوی است که مثل این است يك عده ای شدادوار نهستند و دارند يك کاری را. در دستگاه دولتی انجام میدهند که مسائل جزائی را میخواهند بیاورند يك نحوی رفع و رجوعش بنمایند و تصویب مجلس شورای ملی بگیرند آن چیزی را که بنده بدانگلیسی میخواستم عرض کنم این بود که رد نمیکنم تمام فرمایشات آنرا ولی مسأله این است که (Benefit of Doubt) شك و تردید نسبت بدانکه يك شخصی مجرم است حتماً توی ذهن همه ما باشد قبل از اینکه شروع بکنم يك کسی را با چنین شهادت و حدت کسی که عرض میکنم دستگاه را عرض میکنم و این تبصره را میگویم و افرادی که این تبصره را آوردند حضورتان به کمیسیون آوردند تصویب شد آنکس که میگویم کمیسیون را میگویم بعد هم مجلس شورای ملی را اگر تصویب فرمودند باز هم مجلس شورای ملی را میگویم يك مقداری باید احساس بیشتر تردید نسبت به دخالت مجرمیت افراد در ذهنمان داشته باشیم با این توضیح بنده تصدیق میکنم فرمایش جناب آقای پزشکپور که اگر همینطور خالی از ذهن آدم بیاید این تبصره را

خواهد تاگزیر يك چنین صحبت هایی تردیدهایی در ذهنشان پیدا خواهد شد ولی عین این فرمایشاتی که فرمودید شاید به نفعش باشد، امتش و خیلی مشکل تر برای نمایندگان دولت هنگام توضیح از طرف اکثریت از طرف اقلیت و از طرف خود آقای دکتر عاملی که تشریف داشتند در کمیسیونها مطرح شد ما هم توضیحاتی حضورشان دادیم توضیحاتی دادیم که خیال میکنم رسا بود لاف اول آن صمیمت توضیح دهند و نمایندگان مکشوف شد معلوم شد که در این مورد خط و خطائی جرمی تردیدی نمردی از مقررات قانون پیدا نشده و در نتیجه کمیسیون پذیرفتند نه يك کمیسیون بلکه دو کمیسیون هم کمیسیون بودجه و هم کمیسیون دارائی نظریات ما را پذیرفت بنده نسبت با این کار توضیحی عرض میکنم این کاری که در پیش گرفتیم که افتخار دارم حضورتان باشم البته بنده با نوع سابقه کار قبلی را ندارم فرض کنید نماینده وزارت دارائی پیش از بنده میتواند در موارد خاصی توضیحاتش را عرض کند ولی توضیح کلی راجع به تبصره ۶ هست که در يك دوره زمانی تردید پیدا شده برای دستگاههای وزارت دارائی و دستگاه پرداخت کنند مالیات که آنها مشمول آن قانون مالیات کسرتش پیدا میکنند فرض کنید به دانشگاه ملی یا مدرسه البرز یا سازمان خلیج در کمیسیونها وقتی چنین تردید و شکاتی از طرف تمام نمایندگان اقلیت و اکثریت عنوان شد بروندهائی را آوردند و توضیح دادند مطالباتی بود از روز اول ۱۳۳۷ وزارت دارائی میخواهد به تکلیف قانونی خودش عمل بکند و برود مالیاتش را بگیرد ناچار میروند به دستگاهی که خودش را مشمول نمیداند مراجعه میکند و او میگوید من مشمول نیستم ناچار رفته به کمیسیونهای متعدد و مختلف مشاورین حقوقی نظرها دادند و نظر مشاوران به مقام وزارت رسید حتی ناچار شدند در هیئت دولت بعضی اوقات مطرح کنند در مواردی که فرض بفرمائید هیچکس تقصیری نداشته و برعکس دستگاه دولتی وزارت دارائی دنبال گیری کرده بود تکلیف قانونی خودش را بروندهائی را آورد که در کمیسیون بودجه مطرح کردیم دلایل این است که همیشه پیگیری شده است با مثالی حضورتان عرض میکنم حالا از طرف تیمسار کاتوزیان عرض میکنم که اگر ایشان توضیح بنده را کافی ندیدند استدعا میکنم توضیحات بنده را تکمیل یا تصحیح

بفرمایند راجع به آن شرکت خلیج است که دستگاهی بود که برای وزارت جنگ کار میکرد طبق يك قراردادی که اگر آن قرارداد بنحوی بود که ظاهر آن نه تنها معاف میکرد با باید مالیات مقاطعه کار را میداد و میکشید روی قیامت با باید مواد قرارداد وزارت جنگ جنگ عوض میشد یعنی مواد قرارداد باید عوض میشد یا باید بوزارت جنگ پرداخت میکردیم یا میکشیدیم روی هزینه و همینطور کاشک پیدا میکرد من از جهات مختلف عرض کردم مثلاً همین پرونده خاصی را آوردند مطرح کردند راجع به آفائیکه میخواست بخارج برود جزء کارمندان این شرکت خلیج بود و میخواست پروانه خروج بگیرد وزارت دارائی جلوش را گرفته بود به همین عنوان و بالاخره منجر شده بود که وزارت جنگ بنحوی از بودجه اش این مبلغ را ببرد از آنجا بعد بیایند تکلیف را روشن کنند عرضم این است که این دستگاه دولتی خودتان را دستگاه همه ملت ببینند بنده متأسفانه جناب آقای رئیس در برنامه دولت که مطرح شد فرصت پیدا نکردم که بیاوم توضیحاتی عرض کنم که آنهم برنامه ملت است برنامه همه ما است فکر فرمائید الان که بنده مسئول هستم خودم را صراحتاً مسئول يك نوع مقررات خاصی میبینم و يك مقررات خاصی را کنار میگذارم خیر در این مسأله خاصی که عرض کردم مدرسه البرز خودش را مسئول ندیده در نتیجه رئیس حسابداریش خود را مسئول ندیده که بخواهد از حقوق کارمند کسر بگذارد (دکتر اسفندیاری - پس همرا توضیح بفرمائید) من استدعا میکنم که صحبت بنده را قطع نفرمائید چون نمیتوانم تفکر خودم را تنظیم کنم (خنده نمایندگان) آقایان با این اتیکت پارلمانی طوری ورزیدگی دارند که میتوانند ولی بنده نمیتوانم ورشته صحبت از دستم خارج میشود. عرض کنم، حضورتان اینکه فرمودید نمرز شده یعنی خلاف قانون انجام گرفته رئیس حسابداری این واحد عملی خاص و این دستگاه ملی خودش را مسئول نمیداند و قانون را شامل خودش ندیده در نتیجه از حقوق معلم کسر نشده این معلم بعداً باز نشسته شده یا رفته یا فوت شده یا از ایران رفته مواردش البته هست که در کمیسیون مطرح شد حالا فرض کنید از سال ۳۷ تا ۴۵ اینکار معوق مانده مشکل را رسیدند دیدند که... این را بعنوان مثال عرض میکنم ولی دستگاه دولتی را عرض کنم همین سازمان خلیج را عرض میکنم که ما

میتوانیم دو سه کار بکنیم با اینکه این مبلغ را بیاوریم نوبت حساب ها بگذازیم بدون اینکه نمردی از قانون شده باشد یا بیایم بگوئیم ما در بودجه قبول میکنیم که این مبلغ را بودجه این وزارتخانه این دستگاه علاوه کنیم مناب بدهی حقوق فردی که باوجود خارجی ندارد یا در دستگاه نیست عرض کنم، فکر بفرمائید این مواد بدون آن وجدانی که شما دنبالش هستید از طرف ما عرض آقایان در کمیسیون نبارسیده و آقایان توجه نکردند و چون توجه نشده پذیرفته شده باور بفرمائید چون بنده برای اولین دفعه بود که در کمیسیون شرکت میکردم بعضی اوقات حیرت میکردم که چطور نمایندگان اکثریت به افرادی که از طرف دولت بیایند توضیح بدهند اینقدر آن حس شکایتشان تقویت شده تحریک شده که بحث میکنند جدل میکنند توضیح میخواهند اینکه عرض میکنم بعنوان فرد عرض میکنم بعنوان دولت عرض میکنم حضورتان بر منطقیتهای تهران سازمان آب ایران اینها در جزء دستگاههای شهرداری بوده اند یعنی آنروزی که خواستند آن قانون را پیاده کنند علاوه بر شک کردن راجع به اینکه آنها جزء قانون هستند یا نیستند بحث این بود که اینها تابع این قانون میشوند چون جزء شهرداری هستند و طبق مقررات شهرداری کارشان را انجام میدهند علاوه وزارت آب و برق تشکیل شد آنها را آورد زیر چتر خودش و باز وزارت دارائی يك نوع محل دیگری برای اجرای قانون پیدا کرد و رفت دنبالش عرض کردم باز ما باید میادیم در بودجه خاص اینجا يك رقم میگذاشتیم بعد هم میدادیم آن مبلغ را بوزارت دارائی سیستم جمعاً خرجاً عمل میکردیم عرض کردم شما هم در دنبال این هستید که يك راهبائی معذرت میخواهم زیاد حرف میزنم شاید نباید زیاد حرف بزنم دنبال این هستید که تسهیلاتی فراهم بشود (عباس میرزائی - شما حق دارید که تمام فرمایشاتتان را بفرمائید و در کمیسیون تمام این پرونده ها را مطرح کردید ما گوش دادیم وجدال کردیم باشما و معلوم شد که این مطلب حق است) قربان رشته کلام از دست بنده خارج شد (خنده نمایندگان) بنابراین جناب آقای پزشکپور عرض کردم که حتماً میخواهم پذیرفته از بنده ولی این مواد در کمیسیون مطرح شد خیال میکنم تمام اعضای کمیسیون معلوم شد که در تهیه این تبصره

وجدان ما هم در حالت عادی نبودن بود که این تبصره را بیاوریم خدمتشان بنابر این بر آقایان اعضای کمیسیون معلوم شد که لازم بوده است در کمیسیون مطرح بشود اگر نمآوریم نالی فاسدش نوع دیگر نه مزد بود نه جرائمی که فرمودید پیش آمد میکرد ولی يك مقدار پرونده های قطور مکاتبات و غیره برای ابد ادامه پیدا میکرد در مورد تبصره ۲۶ که فرمودید بنده باز هم حضور مبارکشان عرض میکنم این تبصره چه میگوید؟ قانون برنامه که الان وارد عمل میشود و دارید تمديد با تسجیل یا تصحیح میکنید بصورت برنامه چهارم يك مقررات قانونی دارد که آنها تصویب رسیده است که در سال مقداری خرج میکنند یعنی مقرراتی هست که ما با داشتن يك مقدار تسهیلات این قانون در مدت ۱۲ سال اگر اشتباه نکنم در حال اجراست و بعضی از موضوعاتش هم در ظرف ۱۲ سال صورت گرفته نظر جناب آقای دکتر دادفر کاملاً صحیح است این قانون تسهیلات اجرایش بیش از قانون محاسبات عمومی است قانونی است که تمام دستگاههایی که با آن عمل میکنند مینند که راحت تر از نقطه نظر هدفی که جنابعالی هم تعقیب میکنید هدف اینکه رشد ما با این مکانیسمهای ساخته شده و پرداخته شده دست انسان چیزی که آنها را به آن تکیه میکند متوقف نکنیم قانون سازمان برنامه بوسیله این مقررات در سال هشت هزار میلیون تومان خرج میکند دستگاههای دولت هم هزینه های سرمایه شان جزو آن بودجه برنامه های هست که انجام میگیرد موارد عده ای هست و این چند سال پیش آمد کرده که ملاحظه شد فرض بفرمائید فلان وزارتخانه مثلاً وزارت جنگ، ژاندارمری که هم از بودجه عمرانی تغذیه میشود برای کارهای سرمایه ای خرید مقداری از هزینه سرمایه اش را که از برنامه های عمرانی نتوانستند تغذیه کنند در بودجه عمومی پیش بینی شده ملاحظه شد که اگر طبق مقررات در مرحله ثانوی مقررات پیشرفته تر اجرا بشود تسهیلات بیشتری را فراهم میکند الان این تبصره گویای چه مطلبی است گویای این مطلب است که میخواهیم مقرراتی را که سازمان برنامه اعمال میکند نسبت بمواد هزینه سرمایه ای که در این جزوه بزرگ بودجه ای که بنظر تان رسیده نوشته شده آنرا هم اغفال کنیم درصد این ارقام سرمایه که هست با مقایسه

با این ۸۰ میلیارد ریال بسیار قلیل است ولی تسهیلاتی بوجود میآورد برای دستگاههای اجرائی و در عمل يك نوع اتحاد در شکل اجرائی بوجود میآورد جنابعالی ملاحظه بفرمائید و باور بفرمائید که این تبصره ۹ هم که ما گذاشتیم با میل نبوده يك تبصره گذاشتیم راجع به اینکه یکی از کارهای عمرانی که از بودجه دولت انجام گرفته برای ژاندارمری با مقررات سازمان برنامه عمل بشود چرا چنین تبصره ای را آوردیم ملاحظه شده است به این که در آنجا زحیاسی هست که کار سازمان برنامه را انجام بدهد مقررات خاصی هست رئیس دفترنی که از طرف وزارت آبادانی و مسکن طبق همین مقررات کارهای آبادانی را انجام میدهد در آنجا هست بنابراین این تبصره را گذاشتیم شاید باز هم بنده فرصت بعدی داشته باشم که حضورتان باشم ولی کاش میتوانستیم که با يك زبانی که گویای این صمیمانه بودن عرایض باشد بتوانم نظرم را منتقل کنم این فکری را که خودتان دارید که در ذهن بنده هم هست آنرا میتوانم منتقل کنم که بیجان اندازه که شما فکر میکنید باید وجدان کار داشت نه تنها در عمل و کار خودمان بلکه در آوردن این نوع تبصره ای که فکر میفرمائید ما صرفاً میخواهیم با يك مجوز کار خلاصی را اصلاح کنیم متأسفم که سلاست ندارم که فکر را منتقل کنم که درها هم چنین وجدانی هست.

رئیس - تیمسار سپید کاتوزیان بفرمائید

سپید کاتوزیان (معاون وزارت جنگ) با اجازه

بفرمائید جناب آقای دکتر کاظم زاده يك جمله اضافه میکنم، مهندسی خلیج ساختمانهایی که برای وزارت جنگ ساخت با پول آمریکائی ها بود با پول و بودجه دولت نبود ساختمانهایی که مهندس خلیج ساخت در جبهه دختر، منجیل، خانه، مرند، سراب در يك قسمت در شاه آباد غرب اینها را مهندسی خلیج با پول آمریکائی ها ساخت آمریکائی ها میگفتند که اگر آنها مالیات بگیرد باید پول زیادتری بگیرند و در نتیجه ما این پول زیادتر را نمیتوانیم بدهیم ملاحظه بفرمائید پول مال دولت نبود تنها ساختمانی را که مهندسی خلیج با اعتبار دولت ساخت يك مخزنی در فرودگاه مشهد بود که از چندین میلیون تومان تجاوز نکرد.

رئیس - آقای خواجه نوری بفرمائید.

خواجه نوری - بنده راجع به تبصره ۶ لازم دانستم توضیحاتی مکمل بدهم بخصوص از لحاظ اینکه از اواخر سال ۴۵ و هم اکنون هم فرمان شاه بنده عضو هیات امنای دانشگاه ملی هستم مطالبی راجع به این تبصره گفته شد که بنده برای روشن شدن افکار عمومی بخصوص مجلس شورای ملی ناچارم توضیحاتی عرض برسانم این مؤسسه همانطور که جنابعالی فرمودید آقای پزشکپور با پول نام نویسی از محصلین ادعا داشت که اداره میشود ولیکن دوسه دانشکده در این دانشگاه هست یکی دانشکده پزشکی یکی دانشکده دندان پزشکی و دانشکده دیگری بنام دانشکده علوم که این سه دانشکده اگر بخواهند وظیفه تعلیماتی خودشان را مطابق اصول علمی امروز دنیا انجام بدهند و اگر بخواهند سطح معلومات دانشجویان را همینطور که فرمودید سالی ۴۰۰۰ تومان میرد از بند ضمن دادن دیپلم به آنها معلومات علمی و واقعی به آنها بدهند این دانشکده ها با این مبالغی که دریافت میدارند بیچوجه نمیتوانند تجهیزات لازم تعلیماتی را برای این سه دانشکده فراهم کنند (یک نفر از نمایندگان - میفرمائید دیپلم هائی که میدهند صحیح نیست) بنده توضیح میدهم این تقصیر تا اواخر سال ۱۳۴۵ که تغییراتی در دانشگاه حاصل شد منجمه هیات امنای عوض شد و رئیس دانشگاه عوض شد این نقایص وجود داشت چون عدد زیادی از فرزندان ما در این دانشگاه بودند و نام نویسی کرده بودند شاهنشاه آریامیر به این امر توجه فرمودند هیات امنای تعیین کردند که رفع تقصیر را بکنند کمکهای مؤثری هم شخصاً اعلیحضرت همایونی و علیاحضرت شهبانومرحتم کردند که با این کمکها فوراً دانشگاه ملی توانست مقداری از این نقایص را برطرف کند کما اینکه دانشکده طب دانشگاه الان دارای سالن تشریح است دانشگاه طب آنجا يك بیمارستان کوچکی دارد و دو بیمارستان دیگر هم در دست تجهیز دارد و پیش بینی شده است که در سالهای آینده هم دولت کمکهای مؤثری باین دانشگاه بکند تا بتواند وظیفه ای را که بعداً گرفتار است بوجه احسن انجام بدهد بنابراین آنچه ایراد هست مربوط است به قبل از ۱۳۴۵ همانطوریکه توضیح دادند آقای دکتر کاظم مؤسسه مسئولین امر در آن موقع تردید داشتند که باید مالیات بردارند طبق قانون مصوب ۱۳۳۷ از مستخدمین و کارمندان این دستگاه

گرفته بشود و وزارت دارائی پرداخت بشود یا اینکه باید فقط عمان مالیات ۳٪ فرهنگی و بهداشتی باشد (پزشکپور این تردید فقط تا سال ۱۳۳۱ است) اجازه بفرمائید بپر صورت هیئت امنای فعلی دستگاهیکه فعلاً دانشگاه ملی را اداره میکند وارث این وضع بود که دیدن مطالبی که وزارت دارائی از دانشگاه ملی مطالب است که دانشگاه ملی بهیچ وجه نمیتواند بپردازد برای اینکه از حقوق کارمندان و اساتید و دانشجویان و دانشیاران خود در زمان خودش و تاریخ خودش کسر نکرده و باهمان مقدمه که حضورتان عرض کردم که دانشگاه ملی بواسطه همان مصلحتی که در آن نفته است که فرزندان این مملکت در رشتههای مختلف تربیت میکند عملاً ثابت شده که باین حق التدریسها و حق اسم تویسی که از محصلین میگیرند نمیتواند این وظیفه را در سه دانشکده در این دانشگاه انجام بدهد دولت خودش را ملزم دانسته است که باین مؤسسه کمک بکند شخص اعلیحضرت همایونی از جیب پرفوت خودشان کمکهای موثری در حدود ۷۰ میلیون ریال در سال گذشته باین مؤسسه کمک کرده اند با توجه باین مطالب معلوم شده که اگر قرار باشد از يك طرفي يك مؤسسه ملي کمک کنند از طرف دیگر فشار بیاورند که بابت مالیاتی که وصول نکردی بابت اصل مالیات و خسارات در بر دگر مالیاتی بپردازي این خودش تولید زحمتی برای يك مؤسسه ای میکند که دولت خودش را ملزم میدانند به آن کمک کنند بقرول معروف عین حقیقتی است که باید مجلس شورای ملی درباره اش قضاوت بکند آیا مؤسسه ای که ازان مستحق کمک است مؤسسه ای که دارد در جهت تعلیم و تربیت فرزندان ما خدمت میکند يك مقداری از بار بزرگ تعلیمات عالی را میکشد و اگر خود جناب عالی وقت بفرمائید تشریف ببرید با این ملاحظه میفرمائید که در همین مدت دوسال اخیر چه تأسیساتی در آن محوطه بنا شده است چه اقداماتی کرده اند برای فرم دادن به این دانشگاه و چه کوششهایی شده است خود جناب عالی انصافاً تصدیق خواهید کرد که مستحق چنین کمک و چنین رعایتی است فقط يك نکته هست و آن این است که همانطور که آقای دکتر کلطم زاده گفتند ممکن بود این عمل را به عنوان يك عمل حسابداری دخلاً و خرجاً انجام بدهد بدون اینکه مجوزی از مجلس

کسب بکند و کسی هم معترض این مطلب نمیشد و درستون مقابل میگفتند کمک بدانشگاه ملی همانطور که کمک میکنند بدان مبلغ مبلغی اضافه تر میدهند و این موضوع مورد بحث و مذاکره قرار میگرفت اما همانطوریکه توضیح داده شد چون دولت میخواهد همه مطالب گفته بشود واضح و آشکار و چیزی را پنهان نداشته باشد این چیزی را که جمعاً مبلغ مهمی نیست خواسته بموجب این تبصره با اطلاع و تصویب مجلس شورای ملی برساند راجع به تبصره ۲۶ برای اینکه جناب آقای پزشکپور وارد بشوند فرمودند بنده میخواستم این مطلب را بعرض برسانم این مطلب را بارها تکرار کرده ام.

دکتر خطیبی - آقای خواجه نوری این جمعاً و خرجاً راهم که اینجا مینویسد توضیح بدهید چون من نمی فهمم.

خواجه نوری - جمعاً و خرجاً یعنی اینکه فرض بکنید در عمل حسابداری در يك ستون مینویسد وصول از دانشگاه ملی (یعنی گرفته) فرض کنید گرفته اند يك چك میگیرند از رئیس دانشگاه ملی این عمل میشد در قدیم ولی حالا دولت میگوید هر عملی که میکنیم باید بتصویب قوه مقننه برسد یعنی يك چك میگیرند از رئیس دانشگاه ملی بمبلغ ۲۵۰ هزار تومان بابت مالیات و خسارت در بر کرد مالیات حقوق کارمندان دانشگاه ملی این را توی وصولی شان مینویسد که این مبلغ وصول شد بعد از آن طرف دیگر يك چك میکشند در وجه دانشگاه ملی بعنوان کمک بدانشگاه ملی مبلغ ۲۵۰ هزار تومان بنا بر این دخلاً و خرجاً این ارقام میامد بالا وصولی دولت را زیاد میکرد مخارج دولت را هم از طرف دیگر زیاد میکرد ولیکن بولی ردوبدل نمیشد این عملی است اساسی که خیلی اتفاق افتاده که انجام داده اند و اینجا هم حتی امکان داشت انجام بدهند ولیکن خواسته اند از حیث عمل از لحاظ اینکه این کار واقعاً ظاهر و باطنش یکی باشد به اطلاع مجلس شورای ملی برسد به این ترتیب بعرض مجلس شورای ملی برسانند

دکتر خطیبی - ولی جمعاً و خرجاً این مفهوم را نمیزانند.

خواجه نوری - این عملاً هست و اصطلاحی است در حسابداری و عملکاری است که همه میگردند معنی این بود که وقتی میگویند جمعاً و خرجاً مبلغی را بریم بحساب مقصود

این بوده است این يك اصطلاح فنی است که متخصصین مالی و حسابداری بکار میبرند (دکتر خطیبی - متشکر) راجع به تبصره ۲۶ بنده خواستم حضور جناب آقای پزشکپور توضیح بدهم ایشان بمقتضای راجع به قانون محاسبات عمومی فرمودند البته قانون محاسبات عمومی مثل تمام قوانین جاری مملکت محترم و لازم الاجراء است و هیچوقت هیچ و کیلی و هیچ وزیري جرأت نمیکند بخودش جرأت میدهند که برخلاف قانون عملی باید بکنیم یا بتوانیم بکنیم همانطور که خود جناب عالی فرمودید و در خلال مذاکرات اینطور بیان میشود همه جا این است که قانون محاسبات عمومی که فنی است در حدود سی سال درست تاریخ تصویبش را بخاطر نیاز و ملی در زمانی که تصویب رسیده که هیچک از مسائل که امروز مطرح است در آن زمان مطرح نبوده آن زمان دولت فقط کارهایی در حدود کارهای حاکمیت انجام میدادند دستگاههایی که جنبه اقتصادی داشته باشند جنبه علمی داشته باشند جنبه کشف داشته باشند هیچکدام از این مؤسسات وجود نداشتند این سازمان برنامه و این بودجه سنگین عمرانی در ایران وجود نداشته است بنا بر این امروز وقتیکه ما منصفانه قضاوت میکنیم يك تحريك بیشتری را از دستگاه های دولتی خود میخواهیم و میخواهیم که سازمان برنامه همانطور که طراحی میکند نقشه عمرانی طرح میکند دستگاههای اجرایی هم با همان سرعت میتوانند آن نقشه ها را بموقع اجرا بگذارند ضمناً قانونگذار در ۱۲ سال قبل نشسته است و يك مقررات خاصی را برای کارهای عمرانی مملکت وضع کرده است که آنهم بنوبه خودش قانون است و لازم الاجرا و محترم است تا اینجا که گمان میکنم آقای پزشکپور هم قبول داشته باشند که اگر فونونی مؤخر بر قانون محاسبات عمومی تصویب شده است از لحاظ اینکه مؤخر بر قانون محاسبات عمومی است پس نسبت بمسئولیت عمرانی و عملیاتی که از اعتبارات سازمان برنامه استفاده میکند لازم الاجرا و محترم است این را هم قبول دارید (دکتر نامی تهرانی - تصویب شده هیئت وزیران است) بلکه اما ما اگر بایستیم و توجه بمواردی که در همین کمیسیونها توضیح دادند داشته باشیم که بطور سر بسته گفتند ولیکن بنده مواضعتر عرض میکنم مواردی پیش میآید فرض کنید که برای ساختن يك بیمارستان در يك شهر از يك اعتبار عمرانی که در بودجه برنامه ای ما پیش بینی شده است استفاده میکنند و اگر کسری

داشته باشد از بودجه مالیات آن مؤسسه کمک میدهند و وقتیکه این دو اعتبار راجع میکنند برای تأسیس این مؤسسه و ساختمان آن مؤسسه بی میرند به آن مشکل قانونی یعنی آن ذی حساب که میخواهد اشکال تراشی کند در حاشیه آن قراردادها و دستور پرداختها مینویسد که مطابق قانون من مجاز پرداخت این مبلغ نیستم برای اینکه این قرارداد بموجب قانون سازمان برنامه منعقد شده این پول در شکم بودجه این وزارت خانه بودجه مالیات این وزارتخانه پیش بینی شده و این اشکالات خیلی از کارها موقوف میکند خیلی از کارها را کند میکند و خیلی از کارها را هم غیر قابل انجام میکند ما هم چه میخواهیم؟ ما میخواهیم که دستگاههای اجرایی ما توجه بکنند یعنی وظیفه شان را بودجه احسن انجام بدهند با سرعت آنچه که بودجه ما تصویب کردیم چه برای برنامه چه برای بودجه مملکتی سرعت این هزینهها بمصرف برسد و برنامه های ما بموقع اجرا گذارده شود یعنی این بیمارستان که در فلان شهر احتیاج بآن هست در موعد مقرر ساخته شود و بپاداشکده بادستان و دبیرستانیکه مورد احتیاج مردم هست هر چه زودتر تأسیس بشود این هدف را جناب عالی هم دارید که مأمورین دولت به بهترین وجه و در اسرع وقت بتوانند این وظایف مقدس را انجام بدهند بنا بر این این تبصره ۲۶ خواسته است تسری بدهد که در مواردی که صراحت دارد که مؤسسات دولتی و وابسته بنولت مجازند در مورد هزینه های سرمایه ای خود، سرمایه ای مخصوصاً قید شد طبق آئین نامه معاملات سازمان برنامه عمل کنند و آن آئین نامه که آنهم برای مافان است آنهم مقرراتی است که میلیاردها تومان را بمصرف میرساند بنا بر این هیچ گیری ندارد که با تصویب شما و تصویب این مجلس ما يك چنین اجازه ای را به قوه مجریه بدهیم از لحاظ تسهیلاتی که باید برای اینها فراهم کنیم بنده خواستم که ضمن اینکه باز تکرار کنم لزوم احترام بقوانین مملکت ولو اینکه قانونی باشد که بواسطه کهنه بودن کار را مشکل میکند ولی برای همان موارد هم بعقیده ما باید مجوز قانونی تحصیل شود بهمین دلیل که امروز تقاضای این مجوز قانونی را دولت از مجلس محترم کرده است و خود این نشان بدهد که چقدر دولت و اکثریت پابند مقررات قانونی

هستند بنده دیگر عرضی ندارم و خیلی متشکرم.

رئیس - نظر دیگری در ماده واحده نیست؟ آقای مرتضوی بفرمائید.

مرتضوی - در تبصره ۱۸ سطر هفتم بعد از کلمه حقوق اشتباهاً کلمه معلولیت چاپ شده تقاضا میکنم حذف شود.

رئیس - اصلاح میشود. آقای رامید بفرمائید.

رامید - جناب آقای دکتر کاظم زاده وقتیکه شروع بصمت کردند با همان دو جمله عربی و انگلیسی فهماندند که همه مرده حریفند هم جواب قدما را میدهند هم جواب افراد نوین را، ولی من منتظر بودم وقتی تبصره ۲۶ که رسیدیم جنابعالی که خودتان در سازمان برنامه هستید علاوه بر آنچه که معمولاً نمایندگانی مثل من به احساس و عواطف و امیدواریهای آینده و امثال آن صحبت میکنند مختصری از آنچه که شما از عدد و رقم باید بفرمائید صحبت کنیم آقای کاظم زاده.

در سال گذشته وقتیکه این بودجه مطرح شد از همین جزوه‌های خیلی مرتب و منظم که از جهت تنظیمش باید بتنظیم کنندگان آن تبریک گفت در مجلس توزیع شد اما وقتی بحر حله بحث رسیدیم دیدیم

بر اساس همین نوع قوانین بر اساس همین نوع توضیحات که صرفاً جنبه تعارف داشته و لاغیر بیش از ۷۵ درصد بودجه واقعی مملکت عملاً از نظارت مجلس شورای ملی که اهم وظایفش رسیدگی

بدخل و خرج مملکت است خارج است و بعد هم هر کس اینجا وارد صحبت شد گفتند قوانینی است که خودتان تصویب کرده اید ما که نمیتوانیم از قوانین عدول کنیم خودتان تصویب کرده اید ولی موقع تصویب آنها به این ترتیب است که رئیس

محترم کمیسیون که در کمیسیون شرکت داشتند از لایحه دولت در کمیسیون دفاع میکنند و نماینده محترم دولت در مجلس از کمیسیون

دفاع میکند داستان «جان مولم» را لابد شما بهتر از من میدانید، چه کسی را تعقیب کردید؟ پولهای که از این مملکت رفت چه کسی مقصر بود؟ آنکسانی که اینطور توضیحات

را پشت تریبون دادند و آنکسانی که با ساده دلی قبول کردند، نمایندگان دوره بیست و یکم داستان سردر مدرسه بی دیواز هشتر را بخاطر دارند که اینجا گفتیم، گویا

این جناب دکتر آموزگار آن روز یا وزیر کشاورزی و یا وزیر کار بودند وقتی بطاقت آمدند مدرسه‌ای را که ۷ هزار تومان ساخت بودند سازمان برنامه ۵۰ هزار تومان به آن کمک

کرد و با این ۵۰ هزار تومان سردری ساخت که دیوار نداشت و وقتیکه صورت را نگاه کردند طبق همان آئین نامه معاملات سازمان برنامه بیش از ۲۵ هزار تومان مال مهندسین مشاور

رفت و آمد آنها بود که نه رو بپوله بود و نه مطابق آب و هوای آنجا جناب آقای خواجه نوری که در آنچنان امیدوار و تشویق سرعت عمل کردند خواهش میکنم

از اینجا که تشریف میبرند بفرمایند و بروند و ببینند با آن پرونده لوله کشی آب آشامیدنی هشتر را خدمتشان بیاورند و ملاحظه بفرمایند جمع کار بیش از ۲۰۰ هزار تومان نیست

مجموع طرح ۷ سال طول کشیده امروز هم هر روز شهرداری اعلام میکند آب قابل آشامیدن نیست مردم نخورید (آموزگار بندر لنگه را هم بفرمائید) این آئین نامه معاملات ملی سازمان

برنامه است بنده نفهمیدم که شما کسی را تعقیب کردید وقتی ما از دقت عمل صحبت میکنیم همیشه بحث پیش میآید مجلس شورای ملی ساحت مقدس نمایندگان محترم ملذ

همیشه ناظر به اوضاع هستند هر مطلبی که میخواهید ماک فرار نمیکنیم میآئیم پشت تریبون و بشما توضیح میدهم هر دقیقه‌ای نخواستید این قانون را عوض میکنیم و بی

خیر آن موقع دیگر تعارف است و از هم اکنون باید جلوی قانون بردا بگیریم آقای کاظم زاده نمیخواهد بر

پروید ساختمانیکه در آن زندگی میکنید در آن کار میکنید ساختمان سازمان برنامه طبق آئین نامه معاملات ملی سازمان برنامه

ساخته شده من نماینده اقلیت دیگر نمیخواهم ساختمانهای دولتی آنچنان ساخته بشود و اما چه من بخواهم و چه من نخواهم خیال میکنم که هر کس بچنین ماده‌ای رأی بدهد

در همه احوال برخلاف قانون اساسی عمل کرده است بنده اصل ۱۰۲ از قانون اساسی را برای شما میخوانم: «دولت

محاسبات مأمور معاینه و تفکیک محاسبات اداره مالیه و تفریح حساب کلیه محاسبتین خزانه است و مخصوصاً مواظب است که هیچیک از فقرات مخارج معینه در بودجه از میزان مندر تجاوز نموده تغییر و تبدیل نپذیرد و هر وجهی در محل خود

بمصرف برسد و همچنین معاینه و تفکیک محاسبه مختلفه کلیه ادارات دولتی را نموده اوراق سند خرج محاسبات را جمع آوری خواهد کرد و صورت کلیه محاسبات مملکتی باید به اضماع ملاحظات خود تسلیم مجلس شورای ملی نماید تا قسمت آخر هم بتواند تفریح بودجه را تقدیم مجلس شورای ملی

بکند وقتیکه همین حالا بودجه سال ۴۷ شمارا نگاه میکردم بشت سر هم این ارقام در فصل هزینه‌های سرمایه‌ای آمده ۱۳ میلیون، ۶ میلیون، ۲۸ میلیون تومان

بقی اینها از دیوان محاسبات تفکیک شد بطور وارذ تفریح بودجه میشود؟ وقتی در قسمت تفریح بودجه تفکیک شد بطور مجلس شورای ملی مطلع میشوید؟ وقتی مطلع نشد

داستان جان مولم پیش میآید بنا بر این بنده استدعا میکنم همچنانکه با داشتن همین قانون توانستید کارهای بسیار خوب انجام بدهید همین سیاه بهداشت را اینجا آقای دکتر آموزگار

همین قوانین شروع کرد همان اصلاحات ارضی را ما با همین قوانین انجام دادیم بگذارید یک قدری متصدیان فقط بفکر ارجاع حکمیت سازمان برنامه نباشند فکر دیوان

کثیر هم باشند (احسن - احسن).
رئیس آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - بنده وقتی یکی از همکاران ارجمندم مرا حتی بالاتر از نماینده دولت با وزیر دارائی مصر در دفاع

از لایحه تصور کرد یا قلمداد کرد و با از قول من و اظهارات مرا تبری تصور کردند و اینطور بیان کردند و خلاف آن بود که

من فکر کردم و اظهار کرده بودم خواستم از ماده ۸۲ استفاده کنم ولی چون لایحه بودجه بود و امکان مذاکرات مجدد،

خواستم رفع ابهام از جناب آقای پزشکپور بکنم و باید به ایشان و جناب رامید عرض کنم مسئله دو تا است، ایمن دو امر را یکدیگر نباید مخلوط بکنیم یکی اینست که ما

میخواهیم که در قانون محاسبات عمومی تجدید نظر بشود یا شود قانون محاسبات عمومی مصوب سال ۱۳۱۲ که غیر از

قانون دیوان محاسبات است این هم اشتباه نشود آیا کافی و وافی برای انجام امور محاسباتی کشور، در حال حاضر هست یا

بست؟ عرضی که من کردم گفتم بنظر من این قانون کافی و وافی نیست و باید اصلاح بشود این به این معنا نبود که اجرا

شود اگر چنانچه بنده یک شخصی بودم که لا اقل با قانون سروکار نداشتم ممکن بود این توهم حاصل بشود که چون این قانون حالا باب نیست صریح نیست و کافی نیست نباید اجرا بشود من چنین عرضی نکردم من گفتم باید تجدید نظر بشود و بلاغظ این تجدید نظر در قانون موارد مخصوصی دارد در یک قانونی یک مقدار از اعمال شمول قانون دیگر مترشح

میشود مثل این لایحه میگویم هزینه‌های سرمایه‌ای دولت در سال ۴۷ از شمول قانون محاسبات مترشح بشود (پزشکپور - این خلاف قانون است) خلاص نیست وقتی

مافقون تصویب میکنیم، قانون را اصلاح کرده ایم، قانون اساسی که نیست که خلاف باشد یک قانون عادی را داریم تصویب میکنیم که قوانین قبلی را در این مورد نسخ

میکند آنوقت میشود تصور کرد که تا ابد اصلاح نشود قانون هر روز قابل تغییر و اصلاح و تصحیح و ضمنی دارد اما فلسفه دوم اینست که آیا ما این کار را بکنیم یا نه این مفهوم ماهیت است

در آنجا البته نظر جنابعالی این است که در این قبیل هزینه‌های سرمایه‌ای ما رعایت مقررات قانون محاسبات را بکنیم بذلیل اینست که مجلس و دیوان محاسبات نظارت بیشتری در خرج داشته باشد دولت پیشنهادش این است که اینها طبق قانون

سازمان برنامه عمل بشود و عقیده شخص بنده هم این است در حال حاضر عرض میکنم تصور میفرمائید که اولاً دیوان محاسبات فقط وظیفه‌اش رسیدگی بمحاسباتی است که در قانون

محاسبات آمده دیوان محاسبات بموجب قانون مصوب سال ۱۳۱۲ مسؤلیت رسیدگی بکلیه محاسبات دولت و حتی

شهرداری‌ها را دارد پس بدین ترتیب ارجاع به این قانون که طبق قانون سازمان برنامه رسیدگی بشود نفی صلاحیت رسیدگی

در دیوان محاسبات نمیکند و بطریق اولی نفی صلاحیت نظارت مجلس شورای ملی را هم نمیکند اما اصولاً کیفیت نظارت در

خرج بر عکس آنچه که حضرتعالی تصور میفرمائید از این طریق بهتر میتوان اعمال نظر کرد تا با طریق آن قانون، اگر الان در

اینجا دولت و همکار عزیزم جناب آقای رامید یک مثلی فرمودند میدانید چطور شده است که ایشان متوجه شدند دوست هزار

تومان پول برای مدرسه اختصاص پیدا کرده و پنجاه هزار تومانش برای مهندسین مشاور خرج شده برای آنکه طبق قانون محاسبات عمل نشده اگر میآید مندر و آنرا بمنافسه میگذاشتند یا بمنزله میگذاشتند و هفتاد و چهار تا امضاء میگرفتند

ایشان به این سادگی بی‌نمیردند که مبلغ اعتبار چقدر بوده و چقدر خرج شده کی شروع شده و کی تمام شده بنظر من این است که علی‌الاصول حق نظارت مجلس و دیوان محاسبات و قانون سازمان برنامه آسانتر و راحتتر از قانون محاسبات عمومی انجام بگیرد بنا بر این بنده چندتا دلیل دارم که چون مسأله

قانون محاسبات مطرح نیست نمیخواهم فعلا عرض کنم اگر لازم شد باز حضورتان عرض خواهم کرد و خودتان با انصافی که دارید متقاعد خواهید شد ولی آنچه که در اینجا مطرح است دولت میگوید ۸۱۰ میلیارد ریال اعتبارات برنامه چهارم ۴۳۰ میلیارد اعتبارات برنامه سوم ما طبق قانون تصویب کردیم و خرج شده و الآن هم به این روال عادت شده نمی شود از بودجه عمرانی مملکتی یک بخشی از آن بعنوان هزینه های عمرانی با این ترتیب خرج شود و با مقدار از آن به صورت هزینه های عمومی با یک قانون دیگر خرج شود در صورتیکه نیمی از همین هزینه های عمرانی و نیمی از هزینه های عمرانی دیگر با احتمال قریب به یقین در یک مورد خاص مورد مصرف داشته باشد مثلا فرض بفرمائید سپاه بهداشت یا بیمارستانی ممکن است یک میلیون تومان از درآمد عمومی اختصاص داده بشود همانطور که این امر وجود دارد یا نقد هزار تومان با قانون برنامه عمل میشود و آن پانصد هزار تومان با قانون محاسبات اصلا قابل اجراء نیست و اشکال اجرائی پیدا میکند اگر مجلس بپاید و حاضر بشود که قانون برنامه را هم مشمول قانون محاسبات عمومی بکند حرفی نیست لااقل یک نواخت میشود طرز حسابداری و اقدامات مملکتی ولی چون مقدور نیست بدلیل کهنگی این قانون که در سال ۱۳۱۲ یعنی ۳۵ سال قبل تصویب شده و باید بعضی اصول معتبر این را گرفت و در یک قانون جامع که تهیه میشود به تصویب برسانند اگر چنین قانونی وجود داشت آنوقت بنده هم با شما هم عقیده بودم اما نمی شود هشتاد میلیارد را با این ۱۲ ماده قانون محاسبات مصوب سال ۱۳۱۲ خرج کرد و مملکت را بدسامان رساند ما که در اینجا باید مقرراتی وضع کنیم بدولت باید آنچنان اختیاری بدهیم که آن وجود را که عرضه شده خرج بکنند هیچ میدانی که علت زبانی آن تبصره ها چیست مثلا میگویند به وزارت جنگ اجازه میدهند که ژاندارمری فارس بتواند از محل فلان اعتبار ساختمانی بسازد نمی تواند چرا؟ برای همین که این آگهی ها و مناقضه ها و مزایده ها در موقع منتشر نشده اعتبار مانده کار انجام نگرفته آمده الآن از شما اجازه میگیرد اعتباری که از سال ۴۵ مانده تا آخر ۴۷ انجام بدهد این از تقابض قانون محاسبات عمومی

است (دکتر صدر - کافی است) متشکرم (خنده نمایندگان پس عرض بنده در این نیست که قانون محاسبات عمومی که در مواردی نص قانون وجود دارد دولت توجه نکند و اجرا نکند بلکه طبق اصولی که آشنا می شود دولت حق دارد با قانون دیگری که مجلس به او اجازه میدهد این خود در ماهیت موضوع است حق این است که دولت بتواند اعتبار را بدین ترتیب مصرف بکند آنقدر توجه به این اصل در هیچ کجای قانون محاسبات عمومی نشده است جز وزارتخانه ها میخواهد بنده عین ماده اش را برای اطمینان جنابعالی بخوانم آنچه که دولت باید بعنوان بودجه به مجلس بیاورد بودجه وزارتخانه هاست دولت الآن آمده بودجه مؤسسات و بسته خودش را که چندین برابر بود وزارتخانه ها اعتبار دخل و خرج دارد آورده با اختیار شماری چطور دولت میخواهد از نظارت مجلس شورای ملی سرپیچ کند یا شانه خالی کند چه لزومی داشت طبق کدام قانون دولت را مجبور بکند که مثلا بودجه شرکت سهامی نساجی مازندران را بیاورد که شمارسیدگی بکنند بموجب هیچ قانونی فقط دولت خودش خواسته (پزشکپور - جنابعالی نماینده مردم هستید) برای اینکه در این مسئله اگر می آورد بنده کلی دارد برای اینکه مجلس باید در کلیه مسائل نظارت کند وقتی که این اصل وجود دارد دیگر نگرانی ندارد و نمایندگان میتوانند در کلیه اعتبارات و مخارج نظارت بکنند آن پزشکپور در هر مسئله ای که پیش می آید در هر اصلی که به چهارچوبش را شما تصویب میکنید و میتواند اعمال نظارت میفرمائید چرا این تصور نباید حاصل بشود که در صورت تصویب این تبصره و شمول این هزینه های قانون برده نظارت مجلس شورای ملی منتفی میشود البته این توهم بر آن جناب آقای رامبد شده که خواستم از ایشان رفع توهم بشود در مورد اینکه فرمودید مانع مانده مردم هستیم من مرزی نی نماینده دولت در خدمت مردم نمیشناسم من تصور نمیکنم در کشور دموکراسی وقتی دولت مبعوث مردم است دولت مردم و نماینده همه آنها یک پارچه اند دولت یک عضو مجرای رو بروی مردم نیست که من نماینده مردم باشم هر روز با ملت سرشاخ بشوم اگر دولت کار خوب کرد تقویت میکنم تمجید میکنم

و کار بد کرد انتقاد میکنم اما آقای فرهادپور یک مسئله ای فرمودند که باید در قوانین و تبصره ها اینکه بصورت تبصره های رأی بودجه است دقت بیشتری بشود و شور بیشتری بشود این یک اصلی است اما حق بود فراکسیون محترم حزب مردم با جناب آقای فرهاد پور وقتی فوریت این چند تبصره مطرح بود لااقل بعنوان مخالف با فوریت صحبت میکردند بنده در مورد تبصره ها ندیدم کسی با فوریت مخالفت کند و این شش تبصره که قرار شد بعنوان فوریت مطرح بشود و مجلس تصویب کرد.

دکتر اسفندیاری - تبصره های مالیاتی را از بودجه ۴۷ به متمم بودجه ۴۶ آوردند.

دکتر مهندس بیبودی - آقای دکتر دادفر ما وظیفه خود ما را بهتر میدانیم.

رئیس - آقای دکتر دادفر جنابعالی راجع بخودتان صحبت کنید.

دکتر دادفر - آقای فرهادپور عنایت بفرمایند این مطالبی که صبح فرمودند بنده خیلی در آن دقت کردم چون فرمایش جنابعالی از نظر حفظ حقوق کسانی که رادپوهای کمی میخرند واقعا بدل نشست و تصمیم داشتم در این مورد با تبشهادتی تقدیم کنم اما به این مشکل برخوردیم که اول رادپویی قیمت ۵۰ تومان که در دهات مملکت بتواند رادپو ایران را بگیرد اصلا هست یا نه (بکنفر از نمایندگان - بله هست) و به این نتیجه رسیدیم که رادپوهای ترازیستوری ۵۰ تومانی از امثال اسباب بازیهای است که آقا در خانه شان برای بچه ها خریده اند (دکتر اسفندیاری - شما بجنب خودتان نگاه می کنید) و بالاخره به این نتیجه رسیدیم که در این مورد هم حمایت از توزیع در نظر نبوده است.

رئیس - آقای دکتر خطیبی فرمایشی داشتید بفرمائید.

دکتر خطیبی - توضیح بنده فقط راجع به یک قسمت است که در تبصره ۱۷ ذکر شده است و بسیار مختصر است در این تبصره ۱۷ اشاره شده است که یک دهم کل مبالغ وصولی بجای درآمد موضوع تصویب نامه شماره ۷۲۸۶ مورخ سیزدهم تیرماه ۱۳۲۶ هیئت وزیران برای خدمات صحی بالمناقصه بجمعیت شیر و خورشید سرخ ایران و سازمان شاهنشاهی خدمات

اجتماعی پرداخت شود خواستم يك سابقه ای بدهم که رأی که نمایندگان محترم میدهند بجزئیات آن وارد باشند و توجه بفرمایند که این عایدی جدیدی نیست که برای این دو مؤسسه پیش بینی شده باشد بلکه يك عایدی بیست ساله و قدیمی ترین عایدی است که سازمان شاهنشاهی شیر و خورشید سرخ ایران داشتند و این را برای ثبت در صورت جلسه عرض میکنم که تصویب نامه ای در سیزدهم تیرماه ۱۳۲۶ یعنی بیست سال و چندماه پیش گذشت که مضمونش این است...

هیئت وزیران در جلسه دهم تیرماه ۱۳۲۶ بر حسب پیشنهاد تجار و واردکنندگان که بطیب خاطر بدولت تقدیم کرده بودند و بنا به پیشنهاد شماره ۱۹۷۷۷ مورخ ۱۰/۴/۱۳۲۶ وزارت دارائی تصویب نمودند که بانک های مجاز در موقع فروش قطعی ارز بمنظور ارزی های واردات بموجب پروانه کمیسیون ارزی از محل حق باز خرید نود درصد اعم از اینکه فروش مزبور بابت اعتبار اسنادی یا اسناد وصولی باشد نیم درصد هم از ریالی فروخته شده را از خریدار ارز دریافت و بحساب (خدمات صحی) انتقال دهند وزارت دارائی مکلف است از موجودی این حساب تا میزانیکه احتیاجات شیر و خورشید سرخ ایجاد کند در وجه مؤسسه مزبور حواله دهند و مازاد را در وجه سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی کار سازی دارد. که بعدا توافق شد که بالمناقصه بین دو مؤسسه تقسیم شود (دکتر اسفندیاری - خارج از تصویب نامه توافق شده؟) همینطور که عرض شد ۲۰ سال پیش بین شیر و خورشید سرخ و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی توافق بعمل آمد که این عایدی بین دو مؤسسه بالمناقصه تقسیم شود و بطوریکه ملاحظه فرمودید ضمن بودجه ای که بنده تقدیم مجلس کردم شاید ملاحظه بفرمائید که جزئیات مزبور کامل بودجه شیر و خورشید سرخ بحضورتان تقدیم شده است (صحیح است) و فکر میکنم شاید هیچ نکته مبهمی باقی نمانده باشد (اهری - بسیار جامع بود) (نمایندگان - بسیار خوب بود) حتی حقوق و جزئیات و باز هم توجه فرمودید در گزارش که عرض کرده بودم از مجموع بودجه شیر و خورشید سرخ چهار درصد خرج پرسنل میشود و باز هم توجه فرمودید که در سال ۱۳۲۶ شیر و خورشید سرخ ایران موفق شد ۱۳۴۰

تختخواب به تختخواب های مملکت و ۲۷ بیمارستان به بیمارستانهای کشور اضافه کند و ۶۹ مرکز امدادی و درمانی جدید در سال ۱۳۴۶ بنا نماید. همین اعتبار بودجه ای که جزئیات آن بعرضان رسید ساخته شده بهر صورت این عایدی که اینجا تصویب میفرمائید جایگزین آن عایدی نیم درصد حق مسلم این دو مؤسسه خیریه طی در ۲۰ سال گذشته است که آن نیم درصد تبدیل شده است به صفر میز چهار درصد یعنی $\frac{1}{8}$ که باید داده بشود شده $\frac{1}{10}$ ولی البته با نمایندگان محترم دولت توافق کردیم چون اینطور تصور می رود که این یک دهم با این طریقی که حالا وصول میشود برابر خواهد بود با یک هشتمی که سابقاً وصول میکردیم و امیدواریم کسر بودجه ای نیاوریم البته اگر این عوایدی که در اینجا پیش بینی شده است در سال آینده کمتر از سال ۴۶ باشد آنوقت بنده استدعا خواهم کرد یک تجدید نظری در این موضوع بفرمائید بنده فقط خواستم این توضیح را خدمتتان عرض کنم و از نمایندگان محترم مجلس که همیشه نسبت بمؤسسه شیر و خورشید سرخ عنایت مخصوص داشته اند و پشتیبانی فرموده اند و مخصوصاً از جناب آقای رئیس محترم مجلس کفالتاً سپاسگزاری را دارم دولت هم نهایت عنایت و توجه را بشیر و خورشید سرخ داشته است و من هروقت تقاضائی کرده ام با نهایت حسن نیت و گشاده روئی قبول کرده اند و بسیار متشکرم (احسنت).

رئیس - نظر دیگری درماده واحده نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً در تبصره ۴ متمم بودجه پیشنهاد مینماید که بدین طرز اصلاح گردد.

بوزارتین امور خارجه و کشور اجازه داده میشود فرش ایرانی و سایر اشیاء تزئینی مورد نیاز را در حدود اعتبارات مصوب سال جاری برای محلهای پذیرائی خریداری نمایند. با تقدیم احترامات شایسته - کلانتر هرمزی - ناصر عجم - صدری کیوان - بختیاری پور - سلیمانی -

رئیس - نظری نسبت به این پیشنهاد نیست؟

دکتر اسفندیاری - جناب آقای رئیس پیشنهاد خرج است.

رئیس - پیشنهاد در حدود اعتبارات موجود است و پیشنهاد خرج نیست.

چند نفر از نمایندگان - پس توضیح بدهند.

رئیس - آقای بختیاری پور بفرمائید توضیح بدهید.

بختیاری پور - انگیزه ای که بنده و همکاران عزیز بنده را بر آن داشت که این پیشنهاد را تقدیم مجلس شورای ملی بنمائیم حیثیت و اعتبار مأمورین عالی رتبه دولت است در مراکز دور افتاده مملکت یعنی فرمانداران و بخشداران که اگر بازید کنندگان خارجی یا داخلی با آنها وارد شدند در مضیقه بسیار سختی قرار دارند بطوریکه فرماندار یک ناحیه دور افتاده که بنده بمناسبت شغلی که در وزارت کشور داشتم بارها مشاهده کردم برای یک قطعه فرش یا یک تختخواب یا دو صندلی مأمورین فرمانداری را در آن شهرهای کوچک بدر خانه مردم فرستاده است و گاهی هم اتفاق افتاده که مردم لوازم مورد احتیاج را بفرماندار نداده اند این است که بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم و از وزارت کشور تشکر میکنم که در این محلهها از دو سه سال پیش مشغول درست کردن یک مهمانسراهای هستند و بسیار زیبا و ارزان قیمت است و برای تکمیل این مهمانسراها این پیشنهاد لازم است.

رئیس - نظر مخالفی نسبت باین پیشنهاد نیست؟ آقای دکتر اسفندیاری مخالفت بفرمائید.

دکتر اسفندیاری - از نظر بنده پیشنهاد ایشان در اشکال دارد یکی اینکه پیشنهاد خرج است و با نماینده دولت باید در خارج طرح بکنند در مورد دوم خواستم که این خدمت آقایان عرض کنم که در این تبصره فقط وزارت امور خارجه مطرح است نه سایر وزارتخانه ها و در دوره قبل قانونی گذراندم که خرید اشیاء لوکس را برای دولت ممنوع کردیم حتی اتومبیلهای لوکس را هم قلعن کردیم و گفتیم از جیب استفاده کنند روی این اصل باید خدمت آقایان عرض کنم آنچه که وزارت امور خارجه خواسته در واقع برای آورده این مملکت است در داخل و در خارج و وزارت امور خارجه از نظر من خیلی خوب کار میکند و این پیشنهادی که جناب

آقای بختیاری پور داده اند باین تبصره هیچ ربطی ندارد و باید این پیشنهاد را بصورت جداگانه بدهند بنده دیگر عرض ندارم.

رئیس - آقای ادیب محمدی فرمایشی دارید بفرمائید.

ادیب محمدی (معاون وزارت کشور) - بنده از غایبی که چند نفر از نمایندگان محترم از توجه باین نکته در مورد وزارت کشور و این نیاز خاص فرمودند تشکر میکنم و توضیح عرض میکنم ما مجوز برای مجهز کردن مهمانسراهای که در شهرستانها که مهمانخانه نیست و دایر کردن آنها حداقل امکان و تحمل نیاز مند بود و در بسیاری از استانهای ما و در بسیاری از شهرستانهای ماهنوز وسائل کافی برای استاندار و فرماندار نداریم حتی اگر واقعاً یک مهمان محترم داخلی و خارجی بآن شهرستان وارد شود حداقل وسائل نیست بنده خود آقایانیکه سابقه عنایت و لطف بمن دارند مسبق هستند که بنده بیش از ۲۰ سال خدمت را در مملکت بعنوان فرماندار و فرماندار کل افتخار خدمت داشتم یکوقت در یک محلی که خودم با سمت فرماندار کل افتخار خدمت داشتم نخست وزیر وقت مملکت بآن منطقه آمدند که بنده موظف بودم از ایشان پذیرائی کنم. وقتی تشریف فرما شدند برایشان توضیح دادم که این فالیچه ای که زیر پای شما است بنده از این همسایه اینطرف فرماندار یکدل قرض گرفتم و این چشائی که میل میفرمائید سرویس آنرا از همسایه دیگری امانت گرفته ام و ایشان بسیار متاثر شدند و همانجاست صادر فرمودند که ما حداقل امکان ما محتاجی برای آن محل تهیه کردیم متأسفانه هنوز در بسیاری از شهرستانها این نعیسه موجود است و برای اطلاع جناب آقای دکتر عرض میکنم هیچ قصد تجمل نیست و نظر در حداقل امکان مجهز کردن خانه های سازمانی و مهمانسراها است و بسیار متشکرم از آقایان نمایندگان که چنین پیشنهادی را مطرح فرمودند.

دکتر اسفندیاری - جناب عالی پیشنهاد کنید ما موافقت میکنیم.

رئیس - نظر دیگری نسبت به این پیشنهاد نیست؟ (اظهاری نشد) این پیشنهاد خرج نیست برای اینکه نوشته اند در حدود اعتبارات و علاوه بر وزارت امور خارجه وزارت

کشور هم اضافه شده است بنا بر این خانها و آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت خواهند خواش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد دیگر قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم که در تبصره ۱۶ عبارت پس از تصویب هیئت وزیران به (پس از تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین) تبدیل شود.

رئیس - آقای دکتر دادفر توضیح بفرمائید.

دکتر دادفر - پس گرفتیم.

رئیس - بسیار خوب پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید تبصره ۱۶ قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۶ بشرح زیر اصلاح شود.

تبصره ۱۶ - از اول سال ۱۳۴۷ از هر دستگاه ضبط صوت گرامافون و گیرنده رادیو و تلویزیون که در داخل کشور ساخته یا مونتاژ میشود و ارزش تمام شده آن بیش از مبلغ دوهزار ریال باشد نسبت بمازاد قیمت ۰.۵٪ بعنوان مالیات دریافت و بیودجه عمومی کشور منظور خواهد شد. آئیننامه وصول این مالیات و جرائم و خسارات تأخیر تأدیه آن وسیله وزارت دارائی تهیه و با تصویب هیئت دولت بموقع اجرا گذارده خواهد شد در صورتیکه لوازم مذکور در این تبصره از کشور صادر شود بمبالغ مأخوذه مسترد میگردد. ناصرقلی - فرهاد پور

رئیس - آقای فرهاد پور بفرمائید.

ناصرقلی فرهاد پور - بنده برای اینکه بوقت همکاران گرامی زیاد گرفته نشود با توضیحاتی که صبح بعرض نمایندگان محترم رساندم استنباط شخصی من این بود که اکثر خانها و آقایان اعم از اکثریت و اقلیت فرق نمیکند با اساس این فکر موافقت داشتند که گرفتن این مالیات به اینصورت نه تنها بطبقه ضعیف کمک و حمایتی نیست بلکه من بیشتر از این نقطه نظر عرض میکنم که ما خرج فوق العاده میکنیم تا از

طریق رادیو بمردم بیسواد وطن خودمان تعلیمات لازم در تمام شئون اجتماعی سیاسی اقتصادی، کشاورزی و صنعتی بدهیم رقیمی که من در بودجه دیدم بیش بینی شده یک رقم سه میلیون تومان است ولی اثری که این خواهد گذاشت بعقیده من بطور قطع و یقین دستاویزی برای تجاوز فرزندگان دستگاههای گیرنده رادیو خواهد بود و از آنطرف درجهه تأمین نظر جناب آقای دکتر دادفر رفیق عزیز و همکار محترم که من هم مثل ایشان معتقدم که مردم و طبقه مرفه باید مخارج مملکت را بردارند یک پیشنهادی تنظیم و تقدیم کردم که اگر دستگاههای دولتی دقیقاً حساب بکنند شاید عواید حاصله برای دولت از این راه بیش از آن سه میلیون تومان خواهد بود ولی طبقه فقیر فشار نخواهد آمد پیشنهاد من این است که این دستگاهها که قاعدتاً رقیمی را که بنده پیشنهاد کردم به رادیوهای تراز بستوری که در دهات متداول است و صادر میشود اگر تا ۲۰۰ تومان قیمت دارد از این مالیات مستثنی و مازاد ۲۰۰ تومان ۰.۵٪ قیمت بدهد یعنی کسی که یک تلویزیون سه هزار تومانی میفروشد بجای پنجاه تومان ۱۵۰ تومان بدهد یک کسی که رادیو گرام مبله میفروشد بجای ۱۵ تومان بیاید ۰.۱۰٪ قیمت آن بسته به انصاف بدهد نمیدانم قیمتش چند است چون در خانه ندارم ولی آنطوریکه شنیدم میگویند هفت هشت هزار تومان قیمتش است خوبه در درصد را که حساب کنید مبلغ کلانی خواهد شد چنانچه نمایندگان محترم و بخصوص نماینده دولت با این پیشنهاد موافقت فرمائید عایداتی که از این راه نصیب دولت خواهد شد بیش از مبلغ پیش بینی شده در بودجه است و وصولی که میشود بعد از اجتماعی نزدیک تر است با یکی از همکاران عزیز صحبت میکردیم در نحوه اینکه وزارت دارائی چطور کنترل کند.

رئیس - آقای فرهادپور وقت توضیح در پیشنهاد فقط پنج دقیقه است.

فرهادپور - با اجازه یک دقیقه دیگر وقت میخواهم بنده عرض این است بهمان کیفیت که در تبصره ۲۳ رسیدگی میکند و حق خودش را وصول می کند این قسم تراهم بهمان کیفیت رسیدگی کنند و وصول بکنند.

رئیس - مخالفی نسبت به این پیشنهاد نیست؟ آقای خواجه نوری مخالفید.

خواجه نوری - توضیح دارم.
رئیس - فرمائید.

خواجه نوری - در تکمیل پیشنهاد ایشان هم مسأله ما پیشنهادی میکنند که اصلاً گیرنده های تراز بستوری بکلی از پرداخت این مالیات معاف باشند یعنی این پرداخت مالیات ۵۰ ریال تا ۱۵۰ ریال مشمول رادیوهای بزرگ شود و رادیوهای تراز بستوری معاف باشند و بیچ وجه استثنا نباشد و چون صحبت در این بود که رادیو تراز بستوری مورد حاجت دهقانان مملکت است اینها را اصلاً معاف کنیم.

رئیس - این پیشنهاد از نظر فنی اساس صحیحی ندارد چون رادیوی بزرگ هم ممکن است از نوع تراز بستور باشد.

خواجه نوری - به این ترتیب بنده پیشنهادم را این گرفتم.

رئیس - آقای مهندس بهبودی بفرمائید.

دکتر مهندس بهبودی - من در شرح عرضم میخوام جناب آقای دکتر خطیبی از زحمات و خدمات شیر و خورشید سرخ در سراسر مملکت تشکر کنم (صحیح است) و همینطور از خدمات سازمان شاهنشاهی که دوش بدوش شیر و خورشید سرخ قدم بر میدارد (صحیح است) ولی در مورد پیشنهاد هم مسلک ارجحیت آقای فرهادپور مثل اینکه متأسفانه باز خدای نکرده تعصب حزبی میخواید یک پیشنهاد صدرصد مفیدی را برای مخالف اکثریت محترم معادف کند چون جناب آقای خواجه نوری لیدر محترم با اصل پیشنهاد موافقت فرمودند فقط کلمه تراز بستوری را میخوانند ملاک عمل قرار بدهند بعرضشان رسید کلمه تراز بستوری مهم نیست چون ممکن است بجای لامپ تراز بستور بکار رود اگر موافقت فرمائید که گیرنده هایی که ارزشش از دوازده ریال کمتر است و در روستاها مورد استفاده قرار میگیرد برفع آن طبقه ای که همیشه افتخار میکنیم برفع آنها داریم اقدام نمیکیم و برای تحولی که بعد از انقلاب در مملکت انجام گرفته قدمی برداشته باشیم باید قبول کرد تنها ارتباط روستا نشینان با مرکز مملکت بوسیله رادیو انجام میشود روزنامه بدستشان نمیرسد و اگر روزنامه بدستشان برسد از این روزنامه بطور قطع نمیتواند استفاده کنند بنا بر این این رادیو هست که واقعاً غرور ملی را در این روستا نشینان بالا میبرد اجازه فرمائید دستگاههای گیرنده

که از ۲ هزار تومان کمتر قیمت دارد از این مالیات معاف باشند من در اینجا میخواهم از معاون وزارت اقتصاد خواهش کنم که حتی بکارخانه هایی که در ایران دستگاه گیرنده میسازند تکلیف کند که دستگاههای یک موج بیاورند و هیچ موجی ندارد که چند موج داشته باشد فقط با موج متوسط کار کنند و لزومی ندارد که همه موجها را داشته باشد تا قیمت برود بالا و همه نمیتوانند بخرند دستگاه کوچکی بسازند با یک موج با قیمت پانزده انشاء الله جناب خواجه نوری با نظریات بحق همکار ما موافقت خواهند فرمود.

رئیس - آقای آموزگار بفرمائید.

دکتر آموزگار (وزیر دارائی) - بنده باید از انان کم که فرمایش جناب فرهادپور بسیار وارد است ولی مطلب این است که سکه دو طرف دارد و طرف دیگرش موضوع ناس مأمورینی است که با بدارزش هریک از این ضبط صوت و گرامافون را تعیین کنند با کارخانجات سازنده و اینرا باید عرض کنم با آقای معاون وزارت اقتصاد صحبت کردم آماده بستند سال گذشته که فقط انومبیلها را قرار شد برودارزش را معلوم بکنند تا حالا گرفتار ندعتم هیچ موضوع عدم حسن نیت نیست شرایط تولید و ساخت این کارخانجاتیکه تمام به اصطلاح مراحل اولیه خودشان را میگذرانند هر روز در تغییر و تحول است بنا بر این برای اینکه واقعاً ارزش هر محصول را تعیین کنند باید کارشناسان فنی داشته باشند که در این کارخانهها مرتب رسیدگی کنند و بعد بگویند ۰.۵٪ ارزش بنا بر این بنده میخوامم خواهش کنم با وجودیکه فرمایش جنابعالی منطقی است از نظر اینکه در عمل اشکالی برای وزارت اقتصاد پیش میآید اجازه فرمائید که این پیشنهاد پس گرفته شود.

رئیس - متقاعد شدید آقای فرهادپور؟

فرهادپور - خیر عرض شود چطور اینها را می شمارند از روی فاکتور فروش هم میشود در صدرا کم بکنند.

رئیس - یکمرتبه دیگر پیشنهاد آقای فرهادپور قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد منتهی تبصره ۱۶ قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۶ شرح زیر اصلاح شود.

تبصره ۱۶ - از اول سال ۱۳۴۷ از هر دستگاه ضبط صوت گرامافون و گیرنده رادیو و تلویزیون که در داخل کشور ساخته یا مونتاژ میشود و ارزش تمام شده آن بیش از مبلغ دو هزار ریال باشد نسبت بمازاد قیمت ۵ درصد بعنوان مالیات دریافت و بودجه عمومی کشور منظور خواهد شد. آئین نامه وصول این مالیات و جرائم و خسارات تأخیر تأدیه آن وسیله وزارت دارائی تهیه و با تصویب هیئت دولت بموقع اجرا گذارده خواهد شد در صورتیکه لوازم مذکور در این تبصره از کشور صادر شود مبالغ مأخوذه مسترد میگردد.

ناصرقلی فرهادپور

رئیس - نسبت به این پیشنهاد آقای میکسریم خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد - نسبت بهمین تبصره پیشنهاد دیگری رسیده که قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

استدعا میشود پیشنهاد زیر را بتبصره ۱۶ لایحه متمم بودجه اضافه فرمائید:

دستگاههای گیرنده رادیو که ارزش آن کمتر از دوهزار ریال باشد از پرداخت مالیات مقرر در این تبصره معاف میباشد

دکتر محقق - مخیر فرهمند

رئیس - عیناً نظیر همان پیشنهاد است که در شد اجازه فرمائید پیشنهاد بعدی قرائت شود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید که در تبصره ۱۶ لایحه ضبط صوتهای مخصوص نابینایان که از لوازم ضروری و تعلیماتی آنهاست از پرداخت مالیات معاف شود.

دکتر خزائلی - مهندس عترت

رئیس - آقای مهندس عترت بفرمائید توضیح بدهید که چه نوع ضبط صوتی مخصوص نابینایان است.

مهندس عترت - آقای دکتر خزائلی توضیح بدهند.

رئیس - آقای دکتر خزائلی بفرمائید توضیح بدهید.

دکتر خزائی - ضبط صوت مخصوص نابینایان اولاً يك بسته است ثانیاً كوچك است ثالثاً ترازیستوری است این خصوصیت باید باشد و از جمله لوازم تعلیماتی آنها است یعنی ما مطالب تاریخی جغرافیائی مطالب علوم را بوسیله نوار تهیه میکنیم و هرکس باید يك دانه ضبط صوت داشته باشد و چون این ضبط صوتها کم است و شاید مؤسسات عمومی نتوانند بسازند از این جهت قیمتش هم گران است تقریباً بین ۶۰۰ تومان تا ۱۲۰۰ تومان تمام میشود (دکتر رهنوردی - اگر تصویب شود تمام بیناها هم تا بینا میشوند) اگر سوءاستفاده میشود بنده نمیدانم با نظر انجمن حمایت نابینایان در اینجا اظهار شد با آن موافقت فرمائید.

رئیس - آقای دکتر ضیائی فرمائید.
دکتر ضیائی (معاون وزارت اقتصاد) منظور جناب آقای دکتر خزائی تأمین است چنین ضبط صوتی را در ایران نمیسازند و این تبصره مخصوص ضبط صوتهایی است که در ایران ساخته میشود.

رئیس - آقای دکتر خزائی نظر شما تأمین است پیشنهاد را پس میگیرید؟ (دکتر خزائی - پس گرفتم) بسیار خوب پیشنهاد دیگر قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید که ارقام تبصره بشرح زیر اصلاح شود.

هر دستگاه ضبط صوت	۲۵۰ ریال
گرامافون	۱۵۰
تلویزیون	۵۰۰
گیرنده رادیو معاف	

جوادی - دکتر دادفر - صدقیانی زاده - پدرامی
رئیس - در این شرایط رادیو بخصوصی که این شرایط داشته باشد وجود ندارد. آقای دکتر دادفر فرمائید.
دکتر دادفر - مطلبی که نماینده محترم آقای فرهادپور فرمودند بحث بر این بود که جناب خواهه نوری هم پیشنهاد کردند که رادیوهای ترازیستوری از مالیات معاف باشد اما به این مطلب باید توجه بشود که اغلب رادیوهای بزرگی که الان قیمت آن بیش از ۲۰۰ تومان باشد در روستاها و غیر

ذالك اصولاً نظر آقایان فقط بدان جعبه كوچك ترازیستوری جلب نشود اصلاً ساختمان رادیو از برقی ترازیستوری مبدل میشود علی الاصول منظور این است که رادیو را يك وسیله تجملی ندانیم يك وسیله مورد نیاز عمومی است جناب وزیر دارائی توجه فرمائید این پیشنهادی که ما کردیم در بودجه ۳ میلیون تومان عواید از این لحاظ پیش بینی کردیم علی التحقیق يك میلیون تومان از این سه میلیون تومان خرج وصول این خواهد شد (وزیر دارائی - خرج وصول ندارد) فرض کنیم خرج وصول ندارد الاقل ۱۰۰ هزار تومان خرج محاسبات و بازرسی خواهد بود هر چند در خرج وصول نداشته باشد باز ۵۰۰ هزار تومان خرج خواهد شد این ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان را تأمین کردیم شما دو دستگاه ضبط صوت و گرامافون که در واقع دو دستگاهی است که لوکس و تجملی حساب میشود نسبت به کسانی که پول زیاد دارند و میخواهند گرامافون و ضبط صوت بخرند شما از آنها پول زیاد بگیرید و لسی نسبت بنزارع و کاری که تمام تفریح و کار او وزندگی او يك رادیو است شما ۵ تومان گران میکنید رادیو فروش هم ۲۰ تومان فروش میکشد بنا بر این از این راه برای شما عایداتی حاصل نخواهد شد و شما میتوانید از این دو محل ترمیم کنید برای ضبط صوت و گرامافون بیشتر بگیرید که تجملی است ولی رادیو را معاف فرمائید (صحیح است).

رئیس - نسبت به این پیشنهاد مخالفی نیست؟
دکتر مهندس بهبودی - بنده مخالف هستم.
رئیس - فرمائید.

دکتر مهندس بهبودی - عرض کنم جناب آقای وزیر دارائی در مخالفتی که با پیشنهاد آقای فرهادپور فرموده که نمیشود تعیین کرد که کدام دستگاه گیرنده ۲۰۰ تومان ارزش دارد و کدام بیشتر است شما خودتان آمده اید به دستگاه گیرنده را از ۵۰ ریال تا ۱۵۰ ریال عوارض تعیین کرده اید این مأخذ متناسب با ارزش آن خواهد بود والا متناسب با زیبایی آن نخواهد بود بهمین ترتیب که ۵۰ تا ۱۵۰ ریال باشد میتواند انتخاب فرمائید میتوانیم فرمائیم يك مقدارش آزاد باشد بنده با اصل پیشنهاد آقای دکتر دادفر موافقم ولی آمدم اینجا مخالفت کردم تا اکثریت محترم بعلمت تصحیح بدین پیشنهاد رأی موافق بدهند.

رئیس - آقای دکتر آموزگار فرمائید.
دکتر آموزگار (وزیر دارائی) - مبلغی که در بودجه از محل این عوارض محاسبه شده اگر توجه فرمائید جناب آقای دکتر دادفر آنوقت بنده استدعا میکنم که پیشنهاد خودشان را برگیرند در سال در حدود ۲۰۰ هزار رادیو فروش میروند پیشنهاد دولت از هر رادیو ۱۰ تومان بود که ۲ میلیون تومان بپردازا تأمین میکرد در حالیکه در سال ۴ هزار تا ضبط صوت هم فروش نمیرود و اینکه حضرت تعالی میفرمائید که عوارض ضبط صوت ۵ تومان اضافه کنید در سال ۲۰۰ هزار تومان میشود با آن عوارض رادیو از دست میروند روی این زمین است که اگر توجه بفروش فرمائید این مطلب شاید روشن بشود راجع به مطلبی که جناب آقای مهندس بهبودی فرمودند پیشنهاد دولت هم همان ۱۰ تومان مقطوع بود بعد که در کمیسیون کردند ۱۵ تومان تا ۱۵ تومان این را بطور ساده تر میشود معین کرد که همان رادیو های کوچکتري که برای استفاده کشاورزان است و منظور نظر نماینده محترم هم هست برای طبقه کشاورزان ۱۰ تومان معین کنند و برای بزرگترها ۱۰ تومان و ۱۵ تومان تعیین کنند.

رئیس - آقای بزشکپور با پیشنهاد موافقت میکنید؟ (بزشکپور - بله) فرمائید.

بزشکپور - يك پیشنهادی تقدیم حضور ریاست محترم شده است که عیناً شبیه پیشنهاد جناب آقای دکتر دادفر است که با تأیید پیشنهاد ایشان دیگر ضرورتی برای مطرح شدن ندارد الا اینکه پیشنهاد آقای دکتر دادفر این فرق را دارد که نسبت به وصول مالیات از گرامافون و ضبط صوت و تلویزیون با افلاهی را اضافه کرده است پیشنهاد ایشان جناب آقای دکتر آموزگار عیناً با اصل وصول مالیات تطبیق میکند یعنی ببول مالیات برای این است که يك اشخاصی این اجناس را برای نقض میخواهند که از قبیل ضبط صوت، گرامافون میباشد سلالی که جنابعالی فرمودید متأسفانه در این مورد نمیتواند سبب گرفتن مالیات از این کالا شود فرمودید علت این است که ۲۰۰ هزار رادیو میفروشند ولی ۵ هزار گرام و ضبط صوت میفروشند این دلیل قانع کننده ای نیست برای این که مجلس به يك موردی برای اخذ مالیات رأی بدهد خاصه اینکه رادیو بوسیله نقضی مطلقاً نیست و يك وسیله آموزشی است تا

آنجائیکه من اطلاع دارم حتی سینماهاییکه در شهرستانها تأسیس میشود برای چندسال دولت آنها را از پرداخت مالیات معاف میکند و یا يك كمك های دیگری میکند این به چه منظور است؟ برای این است که این سینما جنبه آموزشی دارد جنبه سبب فرهنگ و هنر را دارد بنا بر این رادیو وسیله ای است که نه تنها باید از مالیات معاف باشد بلکه در واقع باید خود دولت تهیه کند و در دسترس روستا نشینان بگذارد بنا بر این با توجه به اینکه جنابعالی گزارش فرمودید و نتیجه کوشش های جنابعالی و کسانی که باشما همکاری میکنند ۵ میلیارد ریال اضافه درآمد داشتید و این درآمد را همین مردم بشما دادند لطفاً از این مبلغ ناچیز صرف نظر فرمائید.

خواجه نوری - این رقم آخر را اگر موافقت فرمایند که از ۲۵ ریال تا ۱۵۰ ریال بشود يك تخفیفی برای رادیوهای ارزاقیت خواهد شد.

رئیس - حالا به پیشنهاد آقای دکتر دادفر و دو نفر دیگر از آقایان که امضاء کردند رأی میگیریم خانها و آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (عده کمی برخاستند) آقایان منشی ها شماره فرمائید (تعداد قیام کنندگان ۳۸ نفر شماره شد) از عده حاضر چون ۳۸ نفر موافق هستند بنا بر این پیشنهاد تصویب نشد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس
پیشنهاد میکنم که در تبصره ۱۶ لایحه متمم بودجه هر نوع رادیو از پرداخت مالیات معاف شود.
با تقدیم احترام فضل الله معتمدی - دکتر کفائی
رئیس - این پیشنهاد هم عین همان پیشنهادی است که الان رد شد پیشنهاد بعدی قرائت میشود
(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی
پیشنهاد میشود قسمت مالیات رادیو از ماده ۱۶ حذف شود.
داود امینی
رئیس - این پیشنهاد هم نظیر پیشنهادی است که رد شد پیشنهاد بعدی قرائت میشود

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم در تبصره ۱۷ پس از «خدمات صحی» جمله «در پایان هر ماه» اضافه شود. دکتر خطیبی

رئیس - آقای دکتر خطیبی توضیح بفرمائید

دکتر خطیبی - بنده فقط يك اصلاح عبارتی پیشنهاد کردم که تسهیل می کند کار ما را در آن تبصره ای که ماقبل راجع به آن بحث کرده بودیم تبصره ۱۷ جمله ای دارد که از کل مبلغ وصولی ۱۰ درصد را بجای تصویب شماره ۵۲۶/۷۲۸۶ هیئت وزیران برای خدمات صحی به جمعیت شیروخورشید سرخ ایران و سازمان شاهنشاهی پیرازد بنده پیشنهاد کردم این مبلغ را در پایان هر ماه بصندوق شیروخورشید سرخ بپردازند برای اینکه ماه به ماه بصندوق شیروخورشید سرخ برسد
رئیس - نسبت به این پیشنهاد مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم خانها و آقایانی که با این پیشنهاد موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید: در سطر سوم تبصره ۳ ماده واحده قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور بعد از جمله: «...» بوزارت آموزش و پرورش اجازه داده میشود... «شرح زیر اصلاح گردد.

«... کسری اعتبار ماده ۱ بودجه مصوب سال ۱۳۴۶ خود کسری حق التدریس دبیران را از محل صرفه جوئی سایر مواد بودجه سال ۱۳۴۶ وزارت آموزش و پرورش با بودجه کل کشور تأمین و اسناد آنرا بهزینه قطعی منظور نماید.

باتقدیم احترام - ماهیار

رئیس - آقای ماهیار تشریف بیاورید.

ماهیار - با اجازه مقام معظم ریاست، نمایندگان محترم اطلاع دارند که وزارت آموزش و پرورش در استانها کمبود دبیران را با پرداخت حق التدریس جبران میکند یعنی هر دبیری هر هفته موظف است ۲۲ ساعت کار کند و بقیه را آزاد است بر طبق آئین نامه ای که تصویب شده بنابراین در

که همیشه پشتیبان فرهنگ و فرهنگیان بوده اند و هستند بذل توجه بفرمایند.

رئیس - آقای اسدی مخالفید؟ (اسدی - بله) بفرمائید.

اسدی - بنده باینکه با اعطای هر گونه مزایا با آقایان دبیران موافقم آنها هستند که فرزندان ما را تربیت میکنند آنها هستند که جوانهای آتیه مملکت را تربیت میکنند و برای نوسازی مملکت اقدام میکنند ولی خواستم با اطلاع نمایندگان محترم برسانم که این درد فرهنگ مملکت نیست درد فرهنگ مملکت این است که ما اساساً دبیر نداریم آموزگار نداریم بنده الان از منطقه ای که نماینده شدم موافقت نمایم که آنگاه را دارم میخوام عرض کنم که مادر آن منطقه حتی يك مدرسه بخدا قسم نداریم بگفتن آموزگار نداریم بچه های مغانی که بچه های شاهرستی هستند امسال بعلت اینکه مدیر کل فرهنگ آذربایجان حاضر نشد دبیر با آنجا بفرستد ما نتوانستیم کلاس چهارم متوسطه را دائر کنیم با مال بچه های مغان و بچه های شاهسون دست از تحصیل کشیدند رفتند دنبال جوانی روی کوهها دارند کوفسند های خودشان را نگه میدارند هر چه دادیم آقای مدیر کل شما بعنوان نماینده فرهنگ در آذربایجان کار میکنید موظف هستید برای ما دبیر بفرستید برای ما آموزگار بفرستید خدا شاهد است که ترتیب اثر ندادند الان این آقای نماینده محترم روی تعصب صنفی که دارد تقاضای حق التدریس برای آنها میکند من میترسم که اگر این حق التدریس را بدهند دیگر هیچ کس بشهرستانهای دور افتاده نرود این حق التدریس در تهران مصرف میشود بشهرستانها و شهرهای کوچک مثل مغان نخواهد رسید عرض کنم خدمت جناب آقای وزیر دارائی مایک مدرسه نداریم بچه ها که میخوانند در آنجا زندگی بکنند صد نفر شصت نفر در يك اطاق زندگی میکنند اینقدر وضع مدرسه ناسف آور است که ناچار زاندارم ری ساختمان خود را تخلیه کرده و در اختیار فرهنگ گذاشته بچه ها و قبیله بخواهند بیایند برای رنگ تفریح آقایان باید صریح گفت اینجا مجلس شورای ملی است می آیند توی خیابانها و استراحت خود را بسر میبرند و آنوقت این آقای نماینده تقاضا دارد

برای آنها حق التدریس بگیرد بنده استدعا دارم که برای شهرستانها که هیچ گونه وسائل فرهنگی ندارند برای آنها دبیر و آموزگار فرستاده شود این گناه مدیر کل فرهنگ آذربایجان قابل بخشش نیست صد نفر بچه های مغانی که سربازان اعلیحضرت همایونی هستند از تحصیل دست کشیدند برای اینکه مدیر کل فرهنگ همت نکرد و نفر دبیر بدهد که آنها بتوانند در شانرا بخوانند درست است که ما جوانهایمان از برکت وجود اعلیحضرت همایونی باید درس بخوانند و با سواد شوند ولی فرزند مغان فرزند شاهسون آنقدر امکان ندارد که بیاید بتبریز و مشکین شهر و اردبیل درس بخواند فرزند مغانی اگر بخواهد بیاید به اردبیل و مشکین شهر مثل این است که من بجهاد را بخواهم بفرستم به امریکا چقدر برای من سخت است برای او هم مشکل میباشد.

رئیس - آقای اسدی پنج دقیقه بیشتر نمیتوانید صحبت کنید.

اسدی - بنا بر این بنده توجه دولت را به این مطلب جلب میکنم که شهرستانهای کوچک و بیشتر بسطح روستاها توجه کند اینقدر امکانات را تهران ندهد.

رئیس - آقای ماهیار بنده خیال میکنم این پیشنهادی که جنابعالی فرمودید تحصیل حاصل است برای اینکه وزارت آموزش و پرورش در بودجه کلش پیش بینی کرده است که حقوق معلمین را بپردازند و مسلم حق التدریس هم پرداخت میشود بنا بر این این پیشنهاد دیگر موردی ندارد (ماهیار - پس گرفتن) بسیار خوب، پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در تبصره ۲۳ سطر ۱۶ بعد از کلمه بوده اند جمله (از شمول این تبصره نیز معاف ولی) اضافه گردد.

مرتضوی

رئیس - آقای مرتضوی بفرمائید.

مر تفضی - بطوری که ملاحظه می فرمائید تبصره ۲۳ ناظر بر لغو عوارض ۰.۵ / اسفالت و استقرار عوارض جدیدی است که جای گزین آن خواهد شد.

در این تبصره فروض مختلفی ملاحظه میشود که هر کدام حکم خاصی دارد و چون در مورد این فروض از طرف جراید عصر تفسیرهایی بعمل آمده که ممکن است سوء تفاهاتی را موجب شود به تقدیم این پیشنهاد مبادرت ورزیدم و بنده بعنوان مسئول کمیسیون بودجه و بر اساس مذاکرات و مصوباتی که در این کمیسیون بعمل آمده صراحتاً اعلام میدارم که این تبصره بی هیچ صورتی شامل اتومبیل‌هایی که شماره گذاری شده و الآن در خیابانها راه می‌روند نمی‌گردد و چون این توهم از حکمی که درباره اتومبیل‌های با شماره مخصوص پیش آمده برای رفع هر گونه سوء تفاهمی پیشنهاد نموده‌ام که این جمله اضافه گردد.

بطوری که ملاحظه فرموده‌اید بعضی از اتومبیل‌ها شماره‌های خاص دارند و این نوع اتومبیل‌ها طبق مقررات موجود از پرداخت عوارض ۰.۵ / اسفالت معاف هستند مثل شماره‌های شهر بانی و ژاندارمری و امثالهم ولی اگر خواستند این اتومبیل‌ها را بدیگری بفرشند که باید زیر شماره معمولی مورد استفاده قرار گیرد شماره آنها تعویض شود در آن موقع مشمول پرداخت عوارض موضوع این تبصره خواهند شد.

رئیس - نظر مخالفی نسبت به این پیشنهاد نیست؟ آقای دکتر آموزگار بفرمائید.

دکتر آموزگار (وزیر دارائی) - قسمت اول تبصره يك حکم کلی است که يك عوارض ده درصد از اتومبیل‌های سواری و سواری بیابانی گرفته میشود در مورد اتومبیل‌هایی که از شماره‌های مخصوص استفاده میکنند اگر درست توجه بفرمائید با عبارتی که الآن هست استثنائی برای آن حکم عام قائل شده که دریافت آن ده درصد نسبت به این نوع اتومبیل‌ها در موقع تعویض شماره است بنا بر این بنده نیازی به این اضافه کردن مشمول معافیت نمی‌بینم چون اینجا خیلی صریح هیچ‌گونه که در مورد اتومبیل‌های با شماره گذاری مخصوصی که از پرداخت ۵ درصد اسفالت

معاف بوده‌اند در تعویض دومین شماره این عوارض وصول خواهد شد.

مر تفضی - بنا بر این با این توضیحات بنده پیشنهاد را پس می‌گیرم.

رئیس - پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میکنم تبصره ۲۳ لایحه متمم بودجه سال ۱۳۴۶ بشرح زیر اصلاح گردد:

تبصره ۲۳ - از تاریخ تصویب این قانون مقررات مربوط بوصول عوارض ۰.۵ / اسفالت از وسائط نقلیه موتوری لغو و وزارت دارائی اجازه داده میشود از اتومبیل‌های سواری و سواری بیابانی از وارداتی ۰.۱۰ / ده درصد از ساخته با موتاز شده در داخل کشور ۰.۵ / پنج درصد بآخذ بهای فروش ترخی که از طرف وزارت اقتصاد تعیین میشود الی آخر با احترام منصور کلاتری - حسین یوسفی

رئیس - هیچکدام آقایان نیستند؟ (گفته شد خیر) پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید شرح ذیل در آخر تبصره ۲۳ اضافه شود اتومبیل‌های سواری که برای تاکسی شماره گذاری میشوند از پرداخت مالیات موضوع این تبصره معاف میباشند و در مورد تبدیل شماره شخصی تابع مقررات قسمت اخیر تبصره ۴ ماده واحده مصوب ۲۷ / ۱۲ / ۱۳۴۵ خواهند بود.

محسن خواجه نوری - امیر حسین شیخ بهائی

رئیس - آقای فخر طباطبائی مخالفید؟ (فخر طباطبائی - بله) بفرمائید.

فخر طباطبائی - عرض کنم این تبصره‌ها و مخصوصاً

این تبصره‌ها یکبار آقايان پیشنهاد دادند از تبصره‌هایی که دو شوری بود و خود جناب آقای خواجه نوری پیشنهاد دادند و من تعجب میکنم جناب آقای دکتر خطیبی با توجه به اینکه در يك تبصره اش دقت داشتیم که همیشه جناب آقای دکتر خطیبی حافظ مصلحت شیر و خورشید سرخ بودند و در اینجا با توضیحاتی که خودشان دادند حفظ نشده بود معذات تقاضا کردند که يك شوری بشود، وقتی يك شوری شد پیشنهادهایی که در مجلس داده میشود راجع به جنبه مالی فزید که اینجا در بودجه مملکتی اثر گذاشته روی این تبصره آمده‌اند يك درآمدی را پیش بینی کرده‌اند و حالا ما نمیدانیم با تصویب این پیشنهاد وضع بودجه مملکت چطور میشود و از این جهت است که بنده با پیشنهادی که جنبه مالی دارد بدلیل اینکه خود آقایان پیشنهاد دهند، پیشنهاد دهنده يك شوری بوده‌اند و حق دوشور را از مجلس سلب کرده‌اند یعنی تبصره‌هایی را که باید دوشور بشود، برود در کمیسیون رویش مطالعه و مذاقه شود اینرا سلب کرده‌اند و حالا خودشان آمده‌اند پیشنهاد میدهند که بنده نمیدانم که اگر شماره تکسی بخواهد از پرداخت مالیات معاف باشد جمعاً چقدر در بودجه مملکت اثر دارد، اثرش ناچیز است، اثرش کلی است از این جهت خواهش کردم توضیح کافی بدهند و ما را متقاعد کنند.

رئیس - آقای خواجه نوری پیشنهادتان را پس گرفتید؟ (خواجه نوری - توضیح میدهم) بفرمائید.

خواجه نوری - راجع به این معافیتی که برای تاکسی‌ها پیشنهاد شده منظور این است که در نرخ تاکسیرانی اثری نبخشد مسلماً اگر تاکسیها ملزم بودند يك چنین مالیاتی را بردارند چون روی میزان سرمایه‌گذاری تاکسیها اثر میگذاشت قبلاً ناچار بود دولت برای اینکه يك عدالتی برقرار بکند نظیر در نرخ تاکسیرانی بکند و چون این تصمیم امروز گرفته میشود و هر روز نمیشود نرخ تاکسی را در شهر عوض کرد و در زندگی مردم خیلی اثر میکند برای ایجاد عدالت بنده پیشنهاد کردم این استثناء را برای تاکسیها قائل بشوند.

دکتر مهندس بهبودی - چرا در موقع بالا بردن

قیمت بنزین این نظر را ابراز نکردید.

خواجه نوری - فلسفه این پیشنهاد اینجا رفاه عمومی است.

دکتر مهندس بهبودی - آن روز قیمت بنزین مؤثر نبود؟ ولی این مورد مؤثر است؟

خواجه نوری - قیمت بنزین هم اینطور تشخیص شد و پیشنهاد کردم و درست شد.

دکتر مهندس بهبودی - پیشنهاد شخص اول مملکت بود نه شخص شما.

رئیس - بدین پیشنهاد رأی می‌گیریم خانمها و آقایان اینکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم تبصره ۲۴ بصورت زیر اصلاح شود.

تبصره ۲۴ - از اول سال ۱۳۴۷ از حق اشتراك تلفن مالیاتی معادل دهم درصد توسط شرکت سهامی تلفن . . . ایلی آخر . . . دکتر اسفندیاری

رئیس - آقای دکتر اسفندیاری بفرمائید توضیح بدهید.

دکتر اسفندیاری - در تمام دنیا چیزهایی که حوائج عمومی را برطرف میکند مثل آب و برق و تلفن وقتی برایش قیمت تعیین میکنند همیشه بحساب مصرف‌میکذارند یعنی هر چه مصرف بالاتر برود قیمت پائین می‌آید من نمیدانم در اروپا بچه صورتی بود آقای دکتر دادفر میدانند ولی بنده در امریکا دیدم که اینطور بود فرض کنید يك قران از سیصد کیلووات و تا ۱۰۰۰ کیلووات که مصرف برق به بالا میرسد می‌آید پائین روی ۵ شاهی ۴ شاهی همینطور روی مصرف تلفن و آب بهر صورت در ایران تلفن را می‌گذاریم بر روی اشیاء لوکس در صورتیکه از نظر من این يك چیز ضروری است و با این وضع ترافیکی که در ایران است این تلفن شاید $\frac{۴}{۱۰۰}$ کار مردم را مرتفع میکند بهمین جهت گفته‌ام آنچه که از حق مکالمه مردم می‌گیرند بصورت يك عوارض هست نه مالیات

آن قسمت حذف شود و آن قسمتی را که از حق اشتراك ماليات ميگيرند دولت ميتواند بآن اضافه كند و آن قسمت را من دست مردم ولي از حق مكالمات تلفني در داخل شهرها را پيشنهاد كردم حذف شود استعفا ميكنم و وزارت دارائي توجه كند كه اين نفع عامه مردم در شهرهاست .

رئيس - نظر مخالفی نسبت باین پیشنهاد نیست ؟ آقای وزیر دارائی فرمایشی دارید بفرمائید .

دکتر آموزگار (وزیر دارائی) - بنده همانطور که قبلاً عرض رساندم این تبصره ها حساب شده است که چقدر درآمد برای دولت تحصیل میکنند يك وقت هست که مجلس شورای ملی باصل تأمین درآمد از محل این عوارض موافق نیست البته ماتابع هستیم و مجبوریم اطاعت بکنیم در باره برادیه هم که آقای پزشکپور فرمودند شاید آنجا هم سوء تفاهم برایشان شده بود که از راديو ماليات گرفته نشود تصویب نفرمائید این تقاضای دولت است و دو میلیون تومان از این سه میلیون تومان از محل عوارض راديو است اگر حذف بفرمائید با آن استدلالی که فرمودید این يك جنبه دیگری است این تبصره ها فقط تأمین درآمد در مقابل هزینه هائی است که دولت ناچار است تحمل کند در اینجا هم مطلب همین است حساب شده حق اشتراك فقط ۲۰ تومان است در صورتیکه مکالمات تلفن ۱۰۰ تومان ، ۱۵۰ تومان ، ۲۰۰ تومان ، پانصد تومان ، ۱۰۰۰ تومان ، در مورد شرکت هاممکن است برسد حضرت تعالی که پیشنهاد میفرمائید آبونمان و حق اشتراك ، در حالیکه يك شرکت تجاری ممکن است هزار تومان و ۵۰۰ تومان و ۲۰۰ تومان بدهد يك حسابهای شده این پیشنهاد جنابعالی بگمرتبه این درآمد را پائین میآورد البته این حسابهای شده نمیتوانیم بگوئیم صد درصد دقیق است ولی این پیشنهاد جنابعالی همه آنها را بهم میزند (دکتر اسفندیاری - اگر میزان زیاد باشد ۵ برابر میشود درآمدتان) انشاءالله وقتی جنابعالی تشریف آوردید درست میکنیم .

رئيس - نظر دیگری نسبت به این پیشنهاد نیست؟ (نمایندگان - پس گرفتند).

دکتر اسفندیاری - پس گرفتیم .

رئيس - پیشنهاد بعدی قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در تبصره های ۱۶-۲۳-۲۹ متمم بودجه سال ۱۳۴۶ از اول سال ۱۳۴۷ تبدیل شود به تاریخ تصویب این قانون ،

باتقدیم احترام - صدري کیوان **رئيس** - منظور این است در سه تبصره ای که نوشته اند از اول سال ۴۷ این قانون اجراء میشود بنویسند از تاریخ تصویب این قانون تقریباً نتیجه هم یکی است و همان اول سال میشود . نظری نسبت به این پیشنهاد نیست؟ (اظهاری نشد) رأی ميگيريم به این پیشنهاد . خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شده پیشنهاد بعدی قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم به تبصره اضافه شود تا این تاریخ بحساب شرکت سهامی تلفن که از هر نفر ۲۲۰۰ تومان اخذ کرده رسیدگی شود . داود امینی

نمایندگان - این پیشنهاد بودجهای نیست .

رئيس - آقای امینی این قانون نمیخواهد این را هر وقت جنابعالی خواستید تشریف بیاورید بفرمائید رسیدگی کنند .

امینی - شرکت تلفن میلیونها تومان پول گرفته است این باید رسیدگی شود .

رئيس - ولی این قانون نمیخواهد هر وقت جنابعالی خواستید میتوانید بفرمائید رسیدگی شود .

رامبد - استدعا میکنم مقرر بفرمائید تمام پیشنهادات فراکسیون حزب مردم پس گرفته شود چون رובه اکثریت و نحوه تصویب پیشنهاد طوری است که وضع پیشنهادهای ما را نشان میدهد همه آنها را پس ميگيريم .

رئيس - دیگر پیشنهادی از فراکسیون حزب مردم نداریم پیشنهاد بعدی قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود تبصره زیر بماده واحده الحاق گردد: **تبصره** - دولت مکلف است طی سه ماه از تاریخ تصویب قانون لایحه واحد و جامعی برای کلیه سازمانهای دولتی ، بپسائی که با سرمایه دولت اداره میشود تهیه نموده مجلس شورای ملی تقدیم نماید .

با احترام - پزشکپور - دکتر عاملي - دکتر فریوز **رئيس** - آقای پزشکپور بفرمائید و طوری توضیح بدهید که بشود در اینجا گنجانده بشود چون مربوط به بودجه نیست .

پزشکپور - این پیشنهاد مربوط به بودجه است همان بزرگ تبصره ۲۶ را که آقایان فرمودند که مربوط به بودجه است علی ایحال با توجه بتوضیحات که عبارتست از گفت و شنودی در این جلسات متمادی و مکرر که در مجلس

برای ملی صورت گرفت وحد اقل آنکه اگر همکاران گرامی به این امر توجه دارند که قوانین مالی کنونی کافی از برای رفع احتیاجات دولت نیست و هماهنگی دارند با این نکته که بهر حال باید يك قانون جامع و کامل و

سنگوی تمام نیازمندیهای دولت و مؤسسات دولتی تهیه شود فکر میکنم که ظاهراً با این امر مخالفتی نداشته اند . اینک اینک جناب آقای وزیر دارائی که در اینجا توضیح فرمودند متذکر به این نکته شدند که این لایحه تا اول سال

تهیه خواهد شد حالاکه بخصوص نمایندگان محترم فراکسیون تریتمینیم که با يك نظر بسیار مساعد توأم با سرعت نمیخواهم بگویم شایزده نسبت بمواد این لایحه متمم بودجه بررسی و بیگي میفرمایند ولی حدود زیادی از نظریشگوئی نیست

ندانم نظر بر زار آرائی است که داده میشود ما میتوانیم پیش بینی کنیم که این لایحه و شبیه این لایحه با چه صورت وجه کیفیتی خوب خواهد شد بنا بر این حداقل در این مورد ما دولت را

تسکینیم به امری که خود دولت علاقه دارد که کوشش و است بیشتر صورت ميگيرد و تا سه ماه دیگر جناب آقای پزشکپور گزار فرمودند تا اول سال ولی در این پیشنهاد ارفاق داریم شده است یعنی يك مدت بیشتری را برای دولت

فرجه در نظر گرفته ایم که دولت مکلف باشد که بررسی هایی که تا جلال ميگویند تکمیل شده بطور قطع این بررسی ها صورت گرفته این بررسی ها را تکمیل بکنند و لایحه ای که جوابگو باشد به این مسائل بمجلس تقدیم کنند تا این بحث به این کیفیت پایان پیدا کند ، من فکر میکنم بهیچ وجه تعارضی هم ندارد که در همین لایحه متمم بودجه سال ۴۶ هم گنجانده شود من استدعا دارم بر اینکه همه همکاران گرامی که معتقد به این کار اصولی هستند به این پیشنهاد اصولی که نظر خود دولت هم هست رأی بدهند و هم آهنگی و همگامی در این مورد رعایت شود .

رئيس - آقای پزشکپور چون این تبصره مستقلاً است اگر نخواهیم مطرح کنیم .

خواجه نوری - ما مخالفتی نداریم ، برای اینکه نظرایشان تأمین بشود بنده پیشنهاد میکنم که به آخر تبصره ۲۶ اضافه شود .

پزشکپور - بنده مخالفتی ندارم که به آخر تبصره ۲۶ اضافه شود .

رئيس - اگر بخواهید مستقل باشد باید يك فوریت برای آن تقاضا کنید و بتصویب مجلس برسند .

خواجه نوری - بهتر است به آخر تبصره ۲۶ اضافه شود .

رئيس - بسیار خوب ، بنا بر این خانمها و آقایانیکه موافقت این پیشنهاد به آخر تبصره ۲۶ اضافه شود خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد بعدی قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید : تبصره ذیل به لایحه اضافه شود: اتومبیلهای کرایه مشمول معافیتی است که برای تاکسی ها نیز در نظر گرفته شده است . با تقدیم احترام - بهبودی

رئيس - آقای مهندس بهبودی بفرمائید .

دکتر مهندس بهبودی - به احترام نظر فراکسیون پارلمانی حزب مردم تقاضا میکنم این پیشنهاد مطرح نفرمائید

رئيس - پیشنهاد بعدی قرائت میشود .

پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

خواهشمنداست مقرر فرمائید تبصره ذیل بعنوان تبصره ۱۶ به لایحه متمم بودجه سال ۱۳۴۶ اضافه شود:

تبصره ۱۶ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود مالیات عملکرد سنوات ۴۴ و ۴۵ بانک رفاه کارگران را بر اساس مالیات بانکهای غیر دولتی احتساب و دریافت دارند.

محسن خواجه نوری - دکتر مهذب - حیدرصابی - اسدالله سلیمانی - ابوالقاسم پور ساطع - یزدانپناه - امیر احمدی - سید علی صائب - پدراهی - مبارکی و چند امضای دیگر.

رئیس - بنده خیال میکنم که این پیشنهاد هم قابل طرح نباشد برای اینکه مستقل است و باید یکمسیون دارائی رفته باشد و نرفته است و قابل طرح نیست.

خواجه نوری - بسیار خوب اشکالی ندارد.

رئیس - نظر دیگری در ماده واحد نیست؟ (اظهاری نشد) کلیات آخر لایحه مطرح است.

دکتر کیان - بنده پیشنهاد حذف دادم بودم که خوانده نشد.

رئیس - درست است تعدادی پیشنهادهای حذف رسیده است. اجازه بفرمائید بعد از کلیات آخر مطرح بکنیم، در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادات حذف مطرح است، تعدادی از پیشنهادهای حذف مربوط به حذف قسمتی از تبصره هاست و تعدادی مربوط به حذف تبصره ها که قرائت میشود.

(پیشنهادها بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید عبارت: «در دستگاه گیرنده رادیو با ۵۰ تا ۱۵۰ ریال از تبصره ۱۶ حذف شود».

باتقدیم احترامات - بزشکپور

رئیس - بنده خیال میکنم چون این را بطور مثبت و آوی گرفتیم و تصویب نشد بنابراین قابل طرح نیست.

دکتر کیان - مجلس روشن نیست.

رئیس - طبق آئین نامه پیشنهاد حذف توضیح ندارد در این تبصره ای که نسبت با این پیشنهاد حذف شده تبصره های ۲۹ و ۲۴ است که اول بماده واحد باضماف بقیه تبصره ها جز تبصره های ۲۹ و ۲۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام نمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه تبصره ۶ مطرح است یکبار دیگر قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

تبصره ۶ - اجازه داده میشود آن قسمت از مطالبات وزارت دارائی بابت اصل مالیات حقوق سالهای از ۱۳۳۷ لغایت ۱۳۴۵ کارکنان دبیرستان البرز و دانشگاه ملی ایران و دانشگاه پهلوی و شرکت برق منطقه ای تهران و سازمان آب تهران و سازمان مستقل چاپخانه دولتی و کارخانه شیر باستوریزه و سازمان مهندسی خلیج و شرکت سهامی کل معادن و نوب فلزات راکه وصول نشده جمعا و خرجا از محل درآمد عمومی سال ۱۳۴۶ واریز نماید و از مطالبه جرائم زبان دیرکرد مالیاتهای مذکور صرف نظر گردد.

رئیس - نسبت به این تبصره رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. تبصره ۲۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

تبصره ۲۴ - از اول سال ۱۳۴۷ از حق اشتراك تلفن و از حق مکالمات تلفنی در داخل شهرها مالیاتی معادل

ده درصد توسط شرکت سهامی تلفن ایران وصول و به درآمد عمومی منظور خواهد شد.

رئیس - نسبت به این تبصره رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. تبصره ۲۹ قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

تبصره ۲۹ - تبصره ۳ ماده ۳ قانون تأمین اعتبارات عمرانی و عمومی از اول سال ۱۳۴۷ لغو میشود. تخفیف مربوط بخروج از کشور برای زائرین عتبات عالیات کماکان هفتاد درصد خواهد بود.

رئیس - نسبت به این تبصره رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. حالا نسبت بمجموع لایحه باکلیه تبصره ها و اصلاحاتی که بعمل آمده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای اظهار ملاحظات بمجلس سنا فرستاده میشود.

۵ - تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان چون وقت دیر است جلسه امشب را ختم میکنم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه خواهد بود دستور جلسه همان دستوری است که قبلا امروز صبح خدمت خانمها و آقایان داده شده است.

(ساعت هفت و چهل و پنج دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد) **رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی**